

UNIVERZA V LJUBLJANI
PEDAGOŠKA FAKULTETA

TEA GRILL

**VPLIV PROSTOVOLJNEGA DELA NA STROKOVNO
IDENTITETO SOCIALNEGA PEDAGOGA**

DIPLOMSKO DELO

LJUBLJANA, 2013

UNIVERZA V LJUBLJANI
PEDAGOŠKA FAKULTETA
Študijski program: SOCIALNA PEDAGOGIKA

Študentka: TEA GRILL
Mentorica: Dr. DARJA ZORC-MAVER

**VPLIV PROSTOVOLJNEGA DELA NA STROKOVNO
IDENTITETO SOCIALNEGA PEDAGOGA**

DIPLOMSKO DELO

LJUBLJANA, 2013

Zahvala

Zahvaljujem se mentorici dr. Darji Zorc-Maver, ki je sprejela mentorstvo in me podpirala ter usmerjala v procesu pisanja diplomskega dela.

Zahvaljujem se tudi svoji družini, ki mi je omogočila študij ter vsa ta leta verjela vame; pa tudi vsem ostalim, ki ste me spremljali na tej poti in kakorkoli pripomogli k nastanku mojega diplomskega dela.

Tea

POVZETEK

Diplomsko delo obravnava vpliv prostovoljnega dela na razvoj strokovne identitete socialnih pedagogov. V teoretičnem delu je najprej skozi definicijo, značilnosti, prostovoljce in učinke predstavljeno področje prostovoljnega dela. V drugem poglavju pa je predstavljeno področje socialne pedagogike in z njim povezane kompetence socialnih pedagogov ter oblikovanje strokovne identitete. V empiričnem delu sem s kvalitativno analizo dveh intervjujev z zaposlenima socialnima pedagoginjama poskušala dobiti vpogled v to, v kolikšni meri izkušnje s prostovoljnim delom vplivajo na študij socialne pedagogike, na strokovno delo socialnih pedagogov in ne nazadnje, na oblikovanje njihove strokovne identitete. Rezultati so predstavljeni s pomočjo dveh slikovnih shem, kjer je izluščenih šest glavnih sklopov: prostovoljno delo, študij socialne pedagogike, povezave med prostovoljnim in strokovnim socialnopedagoškim delom, razlike med prostovoljnim in strokovnim socialnopedagoškim delom, strokovno socialnopedagoško delo in strokovna identiteta.

S pomočjo raziskave je bilo ugotovljeno, da prostovoljno delo vpliva tako na študij socialne pedagogike in strokovno delo socialnih pedagogov kot tudi na oblikovanje njihove strokovne identitete. Kolikšen je ta vpliv, pa je odvisno od več dejavnikov.

Ključne besede: prostovoljno delo, prostovoljci, socialna pedagogika, strokovna identiteta socialnih pedagogov, kompetence.

ABSTRACT

The theme of the diploma paper is voluntary work and its impact on the development of professional identity of social pedagogues. The theoretical part provides a definition, characteristics, volunteers and effects with the aim of presenting voluntary work. The second chapter presents social pedagogy, the competences of social pedagogues and development of professional identity. The empirical part gives qualitative analysis of two interviews with social pedagogues in order to establish how much experience with voluntary work affects the study of social pedagogy, professional work of social pedagogues and, last but not least, developing their professional identities. The results are presented in two schemes, which include six main parts: voluntary work, the study of social pedagogy, link between voluntary and professional social-pedagogical work, differences between voluntary and professional social-pedagogical work, professional social-pedagogical work and professional identity.

The research has showed that voluntary work affects the study of social pedagogy and professional work of social pedagogues as well as development of their professional identities. The extent of the influence depends on several factors.

Keywords: voluntary work, volunteers, social pedagogy, professional identity of social pedagogues, competences.

KAZALO

UVOD.....	5
I. TEORETIČNI DEL.....	6
1 PROSTOVOLJNO DELO	6
1.1 Značilnosti prostovoljnega dela.....	7
1.2 Prostovoljci.....	8
1.3 Učinki prostovoljnega dela na prostovoljce	10
2 SOCIALNA PEDAGOGIKA IN POKLIC SOCIALNEGA PEDAGOGA	11
2.1 Kompetence socialnega pedagoga.....	13
2.2 Strokovna identiteta socialnega pedagoga.....	15
2.2.1 Vodniki in naseljenci	18
3 PROSTOVOLJNO DELO IN SOCIALNI PEDAGOGI	19
II. EMPIRIČNI DEL	22
1 OPREDELITEV PROBLEMA IN NAMEN RAZISKOVALNEGA DELA.....	22
2 RAZISKOVALNA VPRAŠANJA	22
3 METODOLOGIJA.....	23
3.1 Instrument za zbiranje podatkov.....	23
3.2 Vzorec in postopek zbiranja ter obdelave podatkov.....	23
3.2.1 Primer kodiranja (del kodiranega intervjuja 1).....	24
4 ANALIZA INTERVJUJEV IN REZULTATI.....	25
4.1 Intervju 1.....	26
4.1.1 Razlaga sheme intervjuja 1	27
4.2 Intervju 2.....	29
4.2.1 Razlaga sheme intervjuja 2.....	30
5 INTERPRETACIJA REZULTATOV IN DISKUSIJA	31
SKLEP	36
LITERATURA IN VIRI	38

PRILOGE.....	43
Priloga 1: Seznam okvirnih vprašanj za intervju.....	43
Priloga 2: Dobesedni prepis intervjuja 1	43
Priloga 3: Dobesedni prepis intervjuja 2	47
Priloga 4: Kodiranje intervjuja 1	51
Priloga 5: Kodiranje intervjuja 2	62

KAZALO SLIK

Slika 1: Primerjava prostovoljnega dela in strokovnega dela socialnih pedagogov.....	20
Slika 2: Shematičen prikaz ugotovitev iz intervjuja 1	26
Slika 3: Shematičen prikaz ugotovitev iz intervjuja 2	29

KAZALO TABEL

Tabela 1: Del kodiranega intervjuja 1.....	25

UVOD

Diplomsko delo obravnava in povezuje področji prostovoljnega dela¹ in socialne pedagogike. Namen dela je raziskati in ugotoviti, ali prostovoljno delo pomeni pomemben vir izkušenj za socialnega pedagoga pri pridobivanju kompetenc in oblikovanju strokovne identitete.

V teoretičnem delu je najprej izpostavljen pregled nekaterih definicij prostovoljnega dela, nato značilnosti, prostovoljci in njihove lastnosti ter nazadnje še učinki prostovoljnega dela na prostovoljce. Tema je predstavljena z vidika pomena prostovoljnega dela na prostovoljce in z vidika razumevanja prostovoljnega dela kot pomoči ljudem pri reševanju njihovih stisk in izboljševanju življenjskih zmožnosti. Na tem mestu vidim povezavo med prostovoljnim delom in socialno pedagogiko. Socialno pedagogiko predstavim kot poklic, v okviru katerega socialni pedagogi nudijo pomoč posameznikom in skupinam ter razložim značilnosti stroke. Problematiziram oblikovanje strokovne identitete in to prenesem na področje socialnih pedagogov, kjer se pojavi vprašanje vodnikov in naseljencev ter vmesnosti oblikovanja strokovne identitete. Na koncu obe poglavji s primerjavo povežem v celoto, kjer izpostavim stične točke.

Da bi pridobila boljši vpogled v obe področji želim v empiričnem delu s kvalitativno raziskavo na dveh vzorcih priti do odgovorov na raziskovalna vprašanja in ugotoviti, kako diplomanti socialne pedagogike razumejo prostovoljno delo kaj jim v povezavi s strokovnim delom pomeni prostovoljno delo za oblikovanje njihove strokovne identitete, kje vidijo razlike ter kje povezave.

¹ V zakonu je uporabljen termin prostovoljsko delo, ki se nanaša na prostovoljstvo in sodobne opredelitve prostovoljstva. Vsako prostovoljsko delo je tudi prostovoljno, medtem ko vsako prostovoljno delo ni nujno prostovoljsko (Ramovš, 2010). V diplomskem delu uporabljam izraz prostovoljno delo, saj ta izraz uporablja večina avtorjev, iz katerih izhajam, prav tako pa s tem izrazom zajamem širše področje dela.

I. TEORETIČNI DEL

1 PROSTOVOLJNO DELO

V Zakonu o prostovoljstvu (2011) je zapisano, da je prostovoljstvo »... družbeno koristna brezplačna aktivnost posameznikov, ki s svojim delom, znanjem in izkušnjami prispevajo k izboljšanju kakovosti življenja posameznikov in družbenih skupin ter k razvoju solidarne, humane in enakopravne družbe.« (str. 1), prostovoljsko delo² pa je definirano kot »... delo, ki ga posameznik po svoji svobodni volji in brez pričakovanja plačila ali neposrednih ali posrednih materialnih koristi zase, opravlja v dobro drugih ali v splošno korist.« (str. 2).

Podobno kot zakon pravi tudi Mesec (1984), saj prostovoljno delo definira kot »... dela in naloge, ki jih izvajalci ne izvajajo kot delavci v delovnem ali pogodbenem razmerju ali kot občani ... za katera izvajalci ne prejemajo osebnega dohodka ali dohodka iz drugih osnov; ki se zanje prostovoljno odločajo, ne da bi bili primorani ukvarjati se z njimi zaradi zadovoljevanja eksistenčnih potreb, zaradi dolžnosti ali obveznosti ...« (str. 17), ki izhajajo iz različnih norm.

Prostovoljno delo podobno kakor Mesec razloži tudi avtorica Gril (2007), saj meni, da je to delo, delo, za katerega se ljudje odločajo prostovoljno, brez plačila, rezultat dela pa je korist za druge ljudi. Sorodno opredelitev podajo tudi Low, Butt, Ellis Paine in Davis Smith (2007), saj pravijo, da je prostovoljno delo vsakršna prostovoljna neplačana aktivnost, ki prinaša korist za posameznika ali skupino ljudi, na katere nas ne veže sorodstvena vez.

Ramovš (2001) prostovoljno delo opredeli v odnosu do družbe, in sicer ga opredeli kot novo postmoderno obliko socialnega delovanja, prostovoljstvo kot dejavnost pa je v tem smislu »... osnovna sodobna oblika osebne solidarnosti v socialnem delovanju.« (str. 313). Gre za posebno obliko človeške solidarnosti in samopomoči, kajti v »normalnem« prostovoljstvu se dobro vidi neločljiva povezanost med osebno koristjo in pomočjo drugim. Z drugimi besedami med samopomočjo in solidarnostjo (Ramovš, 2001).

Izpostavljenih je pet opredelitev prostovoljnega dela. Vsem petim je skupno, da gre pri prostovoljnem delu za pomoč drugim ljudem, saj prostovoljec posredno ali neposredno

² Uporaba termina prostovoljsko delo se nanaša na definicijo, ki je prevzeta iz Zakona o prostovoljstvu (2011).

vpliva na boljšo kakovost življenja pomoči potrebnih ljudi. Prav tako je vsem skupno, da se ljudje za prostovoljno delo odločajo sami, brez prisile ali pričakovanja kakršnihkoli koristi v zameno za opravljeno delo ali ponujeno pomoč. Gre torej za nasprotje plačanemu delu, zato lahko prostovoljno delo opišemo kot obliko socialnega delovanja in ravno ta oblika socialnega delovanja je, glede na raziskavo, ki sta jo v evropskem prostoru izvedla Huppert in Plangol (2009), v Sloveniji kar dobro razširjena. Ugotovila sta namreč, da v okviru formalnega prostovoljstva v Sloveniji deluje približno 35 % ljudi, medtem ko je, če prištejemo še neformalne prostovoljce, ta odstotek še višji (približno 82 %). Iz tega lahko izpeljemo, da gre za izkazovanje solidarnosti med ljudmi, kar pozitivno vpliva na družbo, saj so ljudje bolj povezani, nagnjeni so k sodelovanju in h krepljenju družbene zavesti ter moralnih vrednot.

1.1 Značilnosti prostovoljnega dela

Za prostovoljno delo sta značilni osebna motivacija prostovoljca in njegova svobodna izbira. Na tak način prihaja s strani prostovoljca do udejanjanja aktivnega državljanstva in spodbujanja človekovih zmožnosti za sodelovanje v družbi. S prostovoljnim delom se odkriva potrebe skupnosti, poskuša se vplivati na manjše socialne razlike in spodbuja reševanje problemov, ki nastajajo v skupnosti (Mikuš-Kos, 2002a).

Za razliko od avtorice Mikuš-Kos, ki navaja splošne značilnosti, pa Flaker (2001) izpostavi bolj specifično značilnost prostovoljnega dela. Gre za delitev oziroma razlikovanje prostovoljnega dela. Flaker (2001) tako prostovoljno delo deli glede na to, kje in kako se odvija. Na podlagi te delitve loči tri oblike, in sicer prostovoljno delo v formalnih okoljih, prostovoljno delo v okviru nevladnih organizacij in povsem neformalno prostovoljno delo. Pomembni pa sta še dve drugi delitvi, ki ju izpostavi. Prva je delitev glede prejemnikov pomoči. Tako razlikujemo konkretne prejemnike pomoči, s katerimi so prostovoljci v resničnem stiku, npr. učna pomoč; druga skupina prejemnikov so celotne skupnosti ali skupine; v tretjo skupino pa spadajo ljudje, ki jih prostovoljci v času prostovoljnega dejanja ne poznajo ali še niso znani, npr. krvodajalstvo. Zadnja in nekoliko kompleksnejša delitev pa izhaja iz namena prostovoljnega dela, saj ločimo prostovoljno delo namenjeno prejemnikom pomoči, kjer prostovoljci pridobijo občutljivost za družbene in osebne probleme ter prostovoljno delo namenjeno samim izvajalcem, npr. skupine za samopomoč, ki so pogosto tudi skupine za vzajemno pomoč.

Pomembno lastnost prostovoljnega dela izpostavi tudi Frkač (1996), ki pravi, da gre za delo z ljudmi, ki so na različne načine deprivilegirani. S tem vstopimo na področje, kjer lahko nekaj naredimo za ljudi, ki niso imeli priložnosti uspeti ali pa so bili odrinjeni na rob družbe, zato je pri nujenju pomoči pomembno, da jih ne pasiviziramo.

Glede na navedene značilnosti vseh treh avtorjev, lahko vidimo, da prostovoljnega dela ne moremo enoznačno opredeliti in razložiti, saj vsak izmed njih izpostavi različen vidik prostovoljnega dela. Zato je potrebno to obliko socialnega delovanja pogledati z različnih zornih kotov. Pozorni moramo biti tako na prostovoljca, zakonske okvire, prejemnike pomoči kot tudi na samo organizacijo prostovoljnega dela ter pomen le-tega za skupnost. S tem, ko razločimo različne perspektive, lahko celostno pogledamo na sam koncept prostovoljnega dela in ga razumemo v vseh njegovih razsežnostih.

1.2 Prostovoljci

V prejšnjem poglavju smo ugotovili, da moramo pri opredeljevanju značilnosti prostovoljnega dela upoštevati tudi lastnosti prostovoljcev, zato je potrebno, da podrobneje pogledamo še prostovoljce.

Sledeč zakonu je prostovoljec oseba, ki opravlja prostovoljno oziroma natančneje prostovoljsko delo, in za opravljeno delo z organizacijo nima sklenjene pogodbe o zaposlitvi (Zakon o prostovoljstvu, 2011). Kljub tej zakonski opredelitvi, pa morajo imeti prostovoljci za delo z ljudmi določene lastnosti, ki jim omogočajo vzpostavitev pristnega stika in učinkovitejšo pomoč. Avtorica Smolić-Krković (1977, v Milošević, 1984) navede nekaj lastnosti, ki naj bi jih imeli prostovoljci pri delu z deprivilegiranimi ljudmi, npr. zanimanje za ljudi, želja po pomoči sočloveku, odgovornost, fleksibilnost, tolerantnost, sodelovanje z drugimi in sprejemanje novega. Podobno navaja tudi avtorica Mikuš-Kos (1996), ki lastnosti razdeli na socialne veščine (prijateljski stiki, sposobnost prilagajanja, občutljivost za druge, ipd.), sposobnost komuniciranja (poslušanje, razumevanje, odzivanje, itd.), intelektualne sposobnosti (npr. zmožnost sprejemanja novih informacij, sposobnost presoje, samoiniciativnost) in osebne lastnosti (npr. pripravljenost za pomoč sočloveku, čustvena uravnovešenost, poštenost in strpnost).

Ko govorimo o prostovoljnem delu, kjer gre za neposredno delo z ljudmi torej ni dovolj, da oseba deluje le v dobro drugih ali splošno korist, temveč mora imeti tudi določene lastnosti, ki so pomembne za delo z ljudmi. Še posebej velja ta kriterij upoštevati, kadar

so prejemniki pomoči deprivilegirani, stigmatizirani ali morda celo bolni ljudje. V takšni primerih se po navedbah avtorice Žorga (2002) za prostovoljno delo odločajo predvsem študentje družboslovnih smeri npr. bodoči socialni pedagogi, vzgojitelji, učitelji, psihologi ter drugi, ki že imajo nekaj znanj za delo z ljudmi in ravno prostovoljci z ustreznim znanjem predstavljajo pomembno dopolnitev in razbremenitev strokovnih delavcev, kar je še ena izmed njihovih lastnosti.

Da pa bi prostovoljci svoje delo opravljali čim bolj učinkovito, brez težav in res predstavljali dopolnitev strokovnim delavcem, pa je pomembno, da jih nekdo usmerja oziroma vodi. Preden prostovoljci začnejo s prostovoljnim delom jih številne organizacije po navadi povabijo ali napotijo na izobraževanje, kjer pridobijo ustrezne informacije in znanja za delo na določenem področju. To predstavlja eno izmed oblik vodenja prostovoljcev, kjer gre predvsem za pridobivanje informacij praktične narave, za socialno ali specifično psihološko znanje in veščine. Pri vodenju prostovoljcev je pomembna tudi sprotna refleksija dogajanj in skupno reševanje problemov, saj se prostovoljci pri svojem delu srečujejo s številnimi situacijami, ki jih ni mogoče razrešiti brez iskanja novih poti in posvetovanja z mentorjem. Mentor mora tako prostovoljcem nuditi pomoč, svetovanje in podporo ob osebnih in medosebnih stiskah, s katerimi se srečujejo pri svojem delu ter jim tako pomagati pri razumevanju njihove vloge (Mikuš-Kos in Pogačnik, 2002).

Ena izmed oblik podpore in pomoči prostovoljcem je supervizija. Vendar pa obstaja predpogoj za uporabo njenih elementov pri vodenju in usposabljanju prostovoljcev. Gre za to, da morajo imeti prostovoljci razvite sposobnosti, ki omogočajo ozaveščanje in reflektiranje lastnega delovanja ter čustvovanja (Pšeničnik, 2008). Avtorica Grobelšek (2005) pri tem dodaja, da je lahko ozaveščanje in reflektiranje lastnega delovanja težaven in boleč proces, saj se mnogi prostovoljci znajdejo v težkih situacijah, ko reagirajo nezrelo in ne dosežejo zelenega učinka. Tega si ne znajo sami razložiti, zato sta nujni ustrezna analiza in predelava izkušenj, kar jim mentor lahko ponudi v okviru strokovno vodenega procesa pomoči z elementi supervizije. S tem prostovoljci dobijo boljši vpogled v svoje delo.

Po besedah avtorice Mikuš-Kos (1999) pa se lahko podporo in supervizijo za prostovoljce izvaja na različne načine, to je v obliki rednih individualnih sestankov z mentorjem, rednih sestankov s skupino prostovoljcev, prisotnostjo mentorja pri delu prostovoljca in z raznimi vprašalniki za vse vpletene o zadovoljstvu s prostovoljčevim delom.

Za učinkovito opravljanje prostovoljnega dela je torej pomembno, da prostovoljec pozna področje svojega dela in značilnosti svoje ciljne skupine. Dodatna znanja lahko pridobi s

pomočjo mentorja in raznih programov izobraževanja in usposabljanja s strani organizacije, v kateri deluje. Če prostovoljec naleti na težave se lahko za pomoč in podporo obrne na mentorja in se udeleži sestankov ali supervizije z ostalimi prostovoljci.

1.3 Učinki prostovoljnega dela na prostovoljce

Prostovoljci s svojim delom na različnih področjih prispevajo h kakovostnejšemu življenju ljudi, ki jim nudijo pomoč. Marsikdo, ki ne pozna narave prostovoljnega dela, bi prostovoljno delo označil za zastojkarsko, ki za prostovoljca nima nobene koristi. Zato želim na tem mestu osvetliti učinke, ki jih prostovoljno delo prinaša za prostovoljce, in ki so veliko bolj dragoceni kot materialno ali denarno povračilo. Različni avtorji izpostavijo nekaj učinkov in pridobitev prostovoljnega dela, ki vplivajo na prostovoljce.

Med učinke tako lahko štejemo kvaliteten odnos z uporabnikom, pridobljeno znanje in boljšo samopodobo (Gril, 2007). Avtorica Mikuš-Kos (2002b) k temu dodaja še prosocialno dejavnost, izkustveno učenje, socializacijo za solidarnostno delovanje, vključenost v socialno skupino, občutek koristnosti, lažje obvladovanje lastnih problemov in krepitev lastnega zdravja.

Na podlagi rezultatov raziskav (Goodman, 1972, Mikuš-Kos in Kos, 1979) je avtorica Žorga (1992) prišla do ugotovitev, da prihaja pri prostovoljcih do sprememb zlasti na treh področjih. To so področja osebnostnega razvoja, strokovnega razvoja in spoznavanja delovanja ustanove ter strokovnjaka v njej. Na področju osebnostnega razvoja prostovoljci med drugim izboljšajo funkcioniranje v medosebnih odnosih, bolje delujejo v timu, njihovo mišljenje postane bolj fleksibilno imajo pa tudi več samozavesti in so bolj samostojni. Učinki na področju strokovnega razvoja zajemajo širitev strokovnega znanja s področja delovanja prostovoljca, večji čut za socialna dogajanja, realnejši odnos do posameznikov, ki imajo težave in zavedanje nujnosti interdisciplinarnih pristopov. Zadnje področje pa je spoznavanje delovanja ustanove in strokovnjaka v njej, kamor štejemo soočanje z lastnimi mejami, mejami sodelavcev in ustanove, usklajevanje interesov, itd. Avtorica še ugotavlja, da kljub temu, da teoretično lahko ločimo omenjena področja, pa v praksi tako natančna ločitev ni mogoča, saj se učinki na posameznih področjih med seboj običajno prepletajo in povezujejo, zato lahko govorimo o vplivu na razvoj posameznika kot celote (prav tam).

Podobno navajajo tudi tuji avtorji, saj Meier in Stutzer (2008) pravita, da prostovoljec s prostovoljnimi delom vlaga v človeški kapital, da si razširi socialne mreže in pridobi ugled v referenčni skupini. Svoje misli podkrepita še s trditvijo, da s tem, ko prostovoljci pomagajo drugim, povečujejo tudi kakovost svojega življenja oziroma svoje blaginje. Prav tako naj bi prostovoljci poročali o večjem življenjskem zadovoljstvu kot tisti, ki se s tem ne ukvarjajo. Da lahko prostovoljci s prostovoljnimi delom pridobijo nova znanja in razvijejo nove sposobnosti ter veščine, pravi tudi Bolles (1978, v Street, 1994), ki navaja 3 skupine kompetenc, ki jih prostovoljci lahko pridobijo. Tako loči med samoorganizacijskimi (self-management), delovno specifičnimi (specific-content) in uporabnimi (functional) kompetencami. Med prve štejemo iniciativnost, vztrajnost, zanesljivost ...; v drugo skupino štejemo npr. znanje jezika ali sposobnost interveniranja v krizi; v zadnjo skupino pa štejemo zmožnost pogajanja, posvetovanja z drugimi, izmenjavo informacij, itd. (prav tam).

Prostovoljno delo tako nedvomno prinaša koristi za prostovoljce, saj lahko le-ti prostovoljno delo opravljajo na področju, za katerega se šolajo in na tak način poglobijo svoje znanje ter pridobijo pomembne izkušnje za delo na določenem področju. Na tak način prispevajo tudi k razvoju svoje strokovne identitete (Saisan, Smith in Kemp, 2013).

2 SOCIALNA PEDAGOGIKA IN POKLIC SOCIALNEGA PEDAGOGA

»Socialna pedagogika je stroka, ki proučuje, razvija ter izvaja delo z ljudmi in pri tem upošteva njihovo življenjsko okolje. Osrednji model vzgojnega dela danes socialna pedagogika dopolnjuje, razširja oziroma nadgrajuje z različnimi oblikami preventivnega, kompenzatornega, razvojnega in integrativnega dela.« (»Etični kodeks delavcev na področju socialne pedagogike«, 2006, str. 191). Podobno socialno pedagogiko opredeli tudi Evropsko združenje socialnih pedagogov (European Bureau of the International Association of Social Educators, 2006), ki pravi, da je socialna pedagogika teorija o tem, kako psihološki, socialni in materialni dejavniki spodbujajo ali preprečujejo rast in razvoj ter življenjsko blaginjo posameznikov in skupin. V skladu s tem usposobljeni socialni pedagogi nudijo pomoč posameznikom in skupinam pri prepoznavanju in zadovoljevanju njihovih potreb ter življenjskih ciljev (prav tam).

V Etičnem kodeksu delavcev na področju socialne pedagogike (2006) je tudi zapisano, da je namen socialnopedagoškega dela pomagati ljudem pri razvijanju njihovega aktivnega odnosa z okoljem ter prispevati k njihovemu polnejšemu vključevanju v okolje. Pri tem je potrebno upoštevati posameznikove potrebe in izhajati iz njih ter njegovih želja in potencialov (prav tam).

Thiersch (1986, v Zorc-Maver, 1997) zajame vse značilnosti, ki so opredeljene v etičnem kodeksu, in socialno pedagogiko opredeli z njeno vlogo ublažitve kompleksnih težav vsakdana, s katerimi se srečujejo tako posamezniki kot skupine. Do teh težav so pripeljale temeljne družbene spremembe, ki ljudi navdajajo z negotovostjo in številnimi tveganji, ki se pojavljajo v družbi. Soočeni so z negotovo prihodnostjo, zato postajajo vse bolj odvisni od trga dela in posledično tudi od izobraževanja, potrošništva, socialnopravnih zahtev itd. Zaradi vse hitrejših in nenehnih sprememb so ljudje primorani preizkušati in iskati nove prilagoditve na zahteve družbe. Vloga socialne pedagogike pa je ravno v tem, da ljudem pomaga pri obvladovanju in soočanju s temi zahtevami (Zorc-Maver, 1997). Tako lahko izpeljemo, da je temelj socialnopedagoške stroke ugotavljanje »... obstoječih neravnotežij v razmerjih družbene moči in opozarjanje nanje. Iz tega sledi njena usmerjenost v krepitev moči prikrajšanih in regulacijo razmerij odvisnosti.« (Razpotnik, 2006, str. 23). Lipsky (2012) pa dodaja bolj znanstveno opredelitev socialne pedagogike, saj pravi, da je namen socialne pedagogike kot znanosti znanstvena pedagoška razlaga interakcije med posameznikom in družbo. Z drugimi besedami, je njen namen povečati znanstveno veljavnost, kakovost in učinkovitost pedagoške dejavnosti, katere cilj je usklajevanje omenjene interakcije ne le teoretično, temveč predvsem v praksi.

Iz temeljnih značilnosti socialne pedagogike sledijo tudi njene naloge. Ključna naloga socialne pedagogike je tako kritičen pogled na posameznikov položaj in razumevanje njegovega vsakdana. To omogoča strokovnjaku ustrežnejše načrtovanje intervencij, katerih cilj sta zaščita in podpora pri oblikovanju zanj kakovostnejšega življenja. Socialni pedagog se tako na svojem delovnem mestu ukvarja z odločitvami o nujnih in primernih oblikah pomoči, z razmislekom o delovanju institucij, z vprašanji profesionalne etike, z razumevanjem in izpolnjevanjem družbenih norm in zahtev, z individualnimi biografijami, itd. (Zorc-Maver, 2006). Avtorica Razpotnik (2006) med naloge socialne pedagogike šteje še neposredno spoznavanje družbeno marginaliziranih in ogroženih skupin ter širitev njihovega glasu v družbi, pri čemer je pomembna strokovna analiza teh glasov in vzpostavljanje dialoga med večino in manjšinami. Podobno menita tudi Bodnar in Riez (2011), saj kot naloge socialne pedagogike opredelita izboljševanje življenjskih

pogojev, krepitev moči in socialnih sistemov ter povečevanje možnosti v življenju pomoči potrebnih ljudi. Celotno gledano je vloga socialne pedagogike socialna integracija posameznikov in skupin v družbo, pri čemer mora nuditi nove modele socialne integracije, ki ne temeljijo le na eni in edini pravi obliki. Iz tega sledi, da mora biti socialna pedagogika usmerjena celostno, na podporo in zaščito alternativnih oblik in potekov življenjskega poteka posameznikov in skupin (Zorc-Maver, 2005b). Ker pa socialnopedagoška stroka deluje predvsem v družbi tveganja in nenehnih sprememb, je potrebno, po besedah Anne Frommann (2001, v Kobolt 2001), da se stroka razvija naprej, da reflektira lastno družbeno umeščenost, išče nove rešitve za stare in nove probleme ter vprašanja. Kljub temu pa še vedno velja misel, da ni dovolj le sprejemanje uporabnika, temveč mu je potrebno svet interpretirati, ga spodbujati, podpirati in mu omogočati lastne izkušnje.

2.1 Kompetence socialnega pedagoga

Za poklic socialnega pedagoga so tako kot za vse druge poklice opredeljene temeljne kompetence, ki naj bi jih imeli vsi, ki opravljajo socialnopedagoško delo. Za vsako delovno mesto ali poklic obstajajo določene smernice, ki jih morajo zaposleni imeti ali upoštevati, da bi delo opravljali kar se da kakovostno. Kompetenčni okvir psihosocialnih poklicev, kamor uvrščamo socialno pedagogiko, je razpet med teoretske in uporabne dimenzije tistih disciplin, ki razlagajo vidike dogajanj v posameznikih in med njimi, v skupinah in med njimi ter med posamezniki/skupinami in družbenim okoljem (Kobolt in Dekleva, 2006).

Številni avtorji in organizacije opredelijo različne kompetence socialnih pedagogov. Na tem mestu bodo izpostavljene tiste kompetence, ki so najbližje prostoru delovanja socialnih pedagogov in so povezane s študijskim programom socialne pedagogike.

V klasični pedagoški usmeritvi in opredelitvi kompetenc, ki jo navaja Vernooijeva (1995, v Kobolt in Dekleva, 2006) so navedene štiri glavne skupine kompetenc, ki so ključne za socialnopedagoško delo. Gre za osebne kompetence, kamor štejemo spoznavanje lastnih stališč, vrednot, predsodkov, čustvenih odzivov, pričakovanj, zavedanje svojih moči, šibkosti in omejitev. Sledi pridobivanje zadostnega in raznolikega teoretičnega ekspertnega znanja, ki v praksi omogoča tako imenovano praktično kompetenco, obsega pa splošna in specifična, svetovalna znanja. Tretja skupina kompetenc zajema sposobnost

analitičnega razumevanja situacij uporabnikov v družbenih kontekstih, kar pomeni poznavanje in prepoznavanje socialnih situacij, vloge lastnih zaznavnih mehanizmov v tem procesu, prepoznavanje konfliktnih situacij ter kompetence za razreševanje le-teh. Zadnja skupina kompetenc pa so kompetence ravnanja, ki se kažejo kot etičnost posegov, pripravljenost za samorefleksijo ter kreativno iskanje poti in načinov poseganja prilagojenih posamezni situaciji.

V procesu prenavljanja študijskih programov na Pedagoški fakulteti v Ljubljani so izvedli analizo doseganja poklicnih kompetenc socialnih pedagogov in oblikovali seznam specifičnih socialnopedagoških kompetenc, ki jih socialni pedagogi pridobijo s študijem. Te kompetence so med drugim (Kobolt in Dekleva, 2006, str. 187, 188):

1. »Poznavanje teoretičnih osnov področja socialne pedagogike in njihova uporaba v praksi.
2. Poznavanje in kritično razumevanje različnih odklonskih pojavov.
3. Razumevanje procesov stigmatiziranja, marginalizacije, socialnega izključevanja ter njihovo preprečevanje.
4. Razumevanje različnih pojavnih oblik osebnega in socialnega nasilja ter njegovih vzrokov.
5. Poznavanje, razumevanje in upoštevanje posameznika skozi prizmo različnih teoretskih modelov.
6. Razumevanje različnosti kot kvalitete, sprejemanje drugačnosti, odklonskosti ter drugih kultur in subkultur; sposobnost neobsojajočega dela.
7. Empatičnost in komunikacijska odprtost.
8. Zavedanje in refleksija lastnih prispevkov v delu z ljudmi; sposobnost prevzeti odgovornost za lasten poklicni razvoj, motiviranost za supervizijske in intervizijske oblike dela.
9. Ocena kakovosti in možnosti v posameznikovih socialnih mrežah (sorodstvo, sosedstvo, mreža institucij, itd.).
10. Razumevanje institucionalnega delovanja, vpliva institucij na uporabnike, ozaveščanje lastne institucionalne vpetosti.
11. Načrtovanje in oblikovanje individualiziranih programov socialnopedagoškega dela.
12. Razumevanje in obvladovanje različnih oblik socialnopedagoškega dela (preventivnega, vzgojnega, svetovalnega, kompenzacijskega, socialnointegrativnega, itd.).

13. Strokovno delo, usmerjeno v življenjsko polje uporabnika; sposobnost delati v obstoječih socialnih pogojih.
14. Sodelovanje in delo s starši, družinami in drugimi pomembnimi uporabnikovimi socialnimi skupinami.
15. Vzgojno/svetovalno delo s posamezniki in skupinami v okviru institucij.
16. Izveninstitucionalno in skupnostno delo.
17. Sodelovalno delo v večdisciplinarnih strokovnih, projektnih, analitičnih, evalvacijskih skupinah.
18. Priprava, vodenje in evalvacija posebnih socialnopedagoških projektov (npr. projektov prostovoljnega ali preventivnega dela, zagovorništva, skupin samopomoči, itd.).
19. Socialno marketinško delovanje (uveljavljanje in promoviranje socialno pedagoških načel v javnosti).
20. Analitično in raziskovalno delo na področju socialne pedagogike za potrebe razvoja prakse.«

Diplomanti socialne pedagogike naj bi tako pridobili specifične kompetence, jih med seboj povezovali in nadgrajevali ter stremeli k svoji strokovni rasti za čim bolj učinkovito delovanje na področju socialne pedagogike. Njihove kompetence so v veliki meri odvisne tudi od področja dela, ki pa ni nujno vzgojno-izobraževalno.

Vse kompetence lahko strnemo v tri ključne elemente, ki jih navaja avtorica Kobolt (1998), in ki tvorijo celostno sliko kompetentnega socialnega pedagoga. Ti elementi so teoretično znanje, praktične veščine in poznavanje samega sebe. V smislu vseh treh elementov Kyriacou in avtorica Uhlemann (2011) socialnega pedagoga opredelita kot osebo, ki je strokovno usposobljena in ima vsa potrebna znanja s področja socialne pedagogike, kajti le obvladovanje vse treh omogoča kompetentno, etično ter strokovno ravnanje.

2.2 Strokovna identiteta socialnega pedagoga

Značilnosti socialne pedagogike in kompetence socialnih pedagogov so izhodišče za njihovo osebno in strokovno rast ter za razvoj njihove strokovne identitete.

»Pojem identitete obsega zaznavanje in doživljanje sebe kot ločenega in različnega od drugih, kot doslednega samemu sebi, doživljanje celovitosti in kontinuiranosti sebe v času

(progresivna kontinuiteta med tem, kar je posameznik postajal v otroštvu, pa med sedanjim stanjem in pričakovanim stanjem v prihodnosti) ter občutek psiho-socialne recipročnosti, tj. skladnosti med posameznikovimi predstavami o sebi in tem, kar zaznava, da drugi vidijo v njem in pričakujejo od njega.« (Zupančič, 1993, str. 208). Identiteta se tako ne pojavi nenadoma, temveč se razvija postopoma. Oblikuje se iz posameznih identifikacij, pri čemer ne gre za seštevek vseh vplivov, ampak za povsem novo celoto (Poljšak-Škraban, 2004). Posamezne identifikacije so rezultat identitetnih procesov, ki potekajo in se razvijajo skozi različne faze socializacije. Izhodišče za njihov potek je identifikacija s pomembnimi drugimi in z referenčnimi skupinami, katerih član je posameznik (Muršak, 2009). Izhajajoč iz tega se poklicna oziroma strokovna identiteta oblikuje skozi proces poklicne socializacije, ki je pravzaprav »... univerzalni proces, skozi katerega se posameznik usposobi za opravljanje določenega dela ali sklopa del in se razvija poklicna identiteta in poteka v interakciji med posameznikom in institucijo. V njej posameznik pridobi ali razvije tiste lastnosti, ki mu omogočajo opravljanje določenega dela.« (Muršak, 1991, str. 392). Poklicna socializacija tako prispeva k pridobivanju novih znanj in spretnosti, učenju iz izkušenj drugih in ustreznega vedenja za opravljanje nalog, pa tudi k sprejemanju in ponotranjenju skupinskih norm, vrednot, poklicne identitete in koncepta o samem sebi (Hozjan, 2006).

Strokovna identiteta je v bistvu del osebne in skupinske identitete, ki obsega identifikacijo z različnimi elementi, npr. delovne naloge, storitve, sodelavci, norme, vrednote itd. (Pavlin, 2007). S tem se strinja tudi Muršak (2009), saj pravi, da pri strokovni identiteti ne gre le za samointerpretacijo in identifikacijo z lastnim delom, temveč gre za odnosni fenomen, ki zajema aktivno vključitev posameznika na poklicno pot ter njegovo biografsko ozadje. Strokovna identiteta tako nastaja v interakciji posameznika s pomembnimi drugimi, ki opravljajo podobno delo in katerih položaj je v procesu dela podoben. Pomembna je še vsebina dela, ki ga posameznik opravlja, saj daje delo posamezniku še dodatno možnost samointerpretacije in deloma vpliva nanj neodvisno od socialnega okolja (prav tam).

Z drugimi besedami lahko strokovno identiteto opišemo kot »... način delovanja posameznika, skladno z normativnimi družbenimi pričakovanji o delovanju članov poklicne skupine, pa tudi kot kontinuirano percepcijo lastne istosti, ki je skladna s percepcijo poklicne istosti drugih.« (Laske, 2001, v Pavlin, 2007, str. 661). Poenostavljeno bi tako lahko rekli, da je strokovna identiteta posameznikovo zaznavanje

in razumevanje sebe ter njegove vloge v poklicni skupini (Hozjan, 2006), ki se začne oblikovati že v času šolanja (Marhuenda, 2001, v Pavlin, 2007).

Strokovna identiteta socialnih pedagogov se prav tako oblikuje v procesu poklicne socializacije in vključuje identifikacijo s ključnimi elementi (sodelavci, uporabniki, itd.), ki označujejo socialnopedagoško področje. Proces oblikovanja strokovne identitete socialnih pedagogov poleg zgoraj omenjenih elementov tako zahteva tudi vključitev osebnostnih lastnosti, kritično vnašanje svojih moralnih prepričanj v profesionalne odnose ter srečevanje s preizkušnjami svoje osebnosti. To nedvomno kaže na povezavo med osebnim in strokovnim področjem, kar zahteva od strokovnjaka čim večjo kritičnost pri njegovem delu. Slednjo pa lahko doseže le s stalnim reflektiranjem in ozaveščanjem lastnega strokovnega delovanja. Srečevanje z novimi izkušnjami o sebi in z novimi načini prilagajanja je del osebne identitete, zato je v tem primeru preoblikovanje le-te nujno, saj se mora uskladiti z novimi izkušnjami. Tukaj se za koristno in dobrodošlo izkaže supervizija, saj omili neskladje med želeno osebno identiteto in strokovno identiteto. Izgradnja poklicne in strokovne identitete je zajeta v vse elemente supervizije, saj metoda poklicne refleksije sproži procese identifikacije s poklicem (Poljak, 2003). Hämäläinen (2003) pri tem poudari še odnos oziroma interakcijo med socialnim pedagogom in uporabnikom, saj naj bi ta pomembno vplival na osebni razvoj in oblikovanje strokovne identitete socialnih pedagogov. Odnos me socialnim pedagogom in uporabnikom pa spada med ključne elemente poklicne socializacije (Poljak, 2003).

Da bi natančneje definirali strokovno identiteto socialnega pedagoga, je potrebno osvetliti njegovo področje dela. Müller (2006) pravi, da so socialni pedagogi strokovnjaki na področju socialnih storitev, kljub temu pa je težko natančneje določiti, kaj je njihova specialnost. Socialni pedagogi naj bi imeli kompetence z različnih področij, a vendar ne morejo biti specialisti na vseh področjih. Sposobnost učenja in pridobivanja kompetenc drugih strok ter kritično ocenjevanje njihovih prispevkov je nujno za kvaliteto dela v socialni pedagogiki, vendar ne smemo enačiti profesionalne identitete socialnega pedagoga s terminom »dobro informiranega državljana«, ki ga vpelje sociolog Alfred Schütz. To vsekakor ni najboljša pot, če želi biti socialni pedagog sprejet kot strokovnjak primerljiv z drugimi (prav tam).

2.2.1 Vodniki in naseljenci

Vodniki in naseljenci je metafora, ki jo za strokovno identiteto socialnih pedagogov navaja Müller (2006), in pomeni naseliti se na določenem področju ali postati vodnik tistih, ki se znajdejo v brezizhodnem položaju. V primerjavi z drugimi poklici smo bližje modelu vodnika. Lastnosti, ki jih zahteva delo vodnikov so: nezmožnost kontroliranja prostorov, v katerih se bo gibal; dovolj dobro poznavanje ozemlja, da se ne bo izgubil v primerih, ko ne bo našel jasnih napotkov za naprej; dilema, katero smer/rešitev izbrati, a vseeno zmožnost sprejemanja dobro premišljene odločitve o naslednjem varnem koraku. Temu sledi, da ne bo izhajal samo iz svojih izkušenj in znanj temveč, bo sodeloval z drugimi; kljub nezmožnosti zaščite svojih uporabnikov, lahko ponudi jasno sliko možnih sredstev, tveganj in omejitev, tako da se bodo lahko uporabniki sami odločili na podlagi zadostnih informacij, ali slediti vodniku ali ne. Druga alternativna možnost za profesionalno preživetje socialnih pedagogov je specializacija (model naseljenca). Gre za specialnost na določenem področju, npr. biti specialist vzgojnih strategij, vodenje institucij, šolsko svetovanje, itd. Značilnost modela naseljenca je, da uporabnike povabi k sebi in jih prosi naj pridejo z določenim problemom ter jim svetuje, kam naj se obrnejo, če ne more pomagati pri reševanju njihovih težav (prav tam). Razlika med modeloma naseljenca in vodnika je vsekakor očitna. Vodniki gredo k uporabnikom in jim pomagajo ozavestiti problem ter jih vodijo skozi proces pomoči, tako da delajo skupaj z njimi, medtem ko naseljenci ostanejo v svojem prostoru in uporabniki z definiranim problemom prihajajo k njim. Odločitev strokovnjaka za določeno pot pa je odvisna od več dejavnikov: posameznik sam, zahteve družbe, ponudba in izbira delovnih mest, zakonitosti dela določenega delovnega mesta, vpliv drugih strok ...

Vse pogosteje so socialni pedagogi prisiljeni v omejevanje svojih pričakovanj, če želijo biti sprejeti kot resni strokovnjaki, kar pomembno vpliva na izbiro poti. Omejevanje pa ni nič drugega, kakor približevanje modelu naseljenca. Tako nimajo druge izbire, kot da ustvarijo svojo strokovno identiteto nekje vmes. Ko se pri svojem delu srečujejo z ljudmi in situacijami, preobremenjenimi z življenjskimi nalogami, se ne morejo obrniti stran, z besedami, da nekaj ni njihovo delo. Delo vse pogosteje zato opravljajo v sodelovanju z ostalimi, tako uporabniki, kot strokami (Müller, 2006).

Oblikovanje strokovne identitete socialnih pedagogov torej vključuje identifikacijo s poklicem in z delom, interpretacijo lastnega dela, odnose s sodelavci in z uporabniki, že pridobljene izkušnje in njihovo razumevanje ter predelavo. Kljub tem pa se torej pri

oblikovanju svoje strokovne identitete po navedbah Müllerja (2006) socialni pedagogi pogosto znajdejo nekje vmes. Da bi bila ta vmesnost čim manjša in bi prišlo do oblikovanja čim bolj jasne strokovne identitete, pa so potrebne večletne izkušnje, katerih pregled lahko nakaže določeno smer strokovnjakovega dela in natančnejšo opredelitev njegove poklicne poti.

3 PROSTOVOLJNO DELO IN SOCIALNI PEDAGOGI

Če poskušamo celostno pogledati na prostovoljno delo predvsem na področju dela z ljudmi in področje socialne pedagogike, lahko najdemo kar nekaj vzporednic. V obeh primerih gre za pomoč uporabnikom pri dvigovanju kakovosti njihovega življenja, gre za pomoč deprivilegiranim skupinam ali posameznikom v družbi, da bi lahko aktivno sodelovali v skupnosti in se ustrezno odzivali na zahteve družbe.

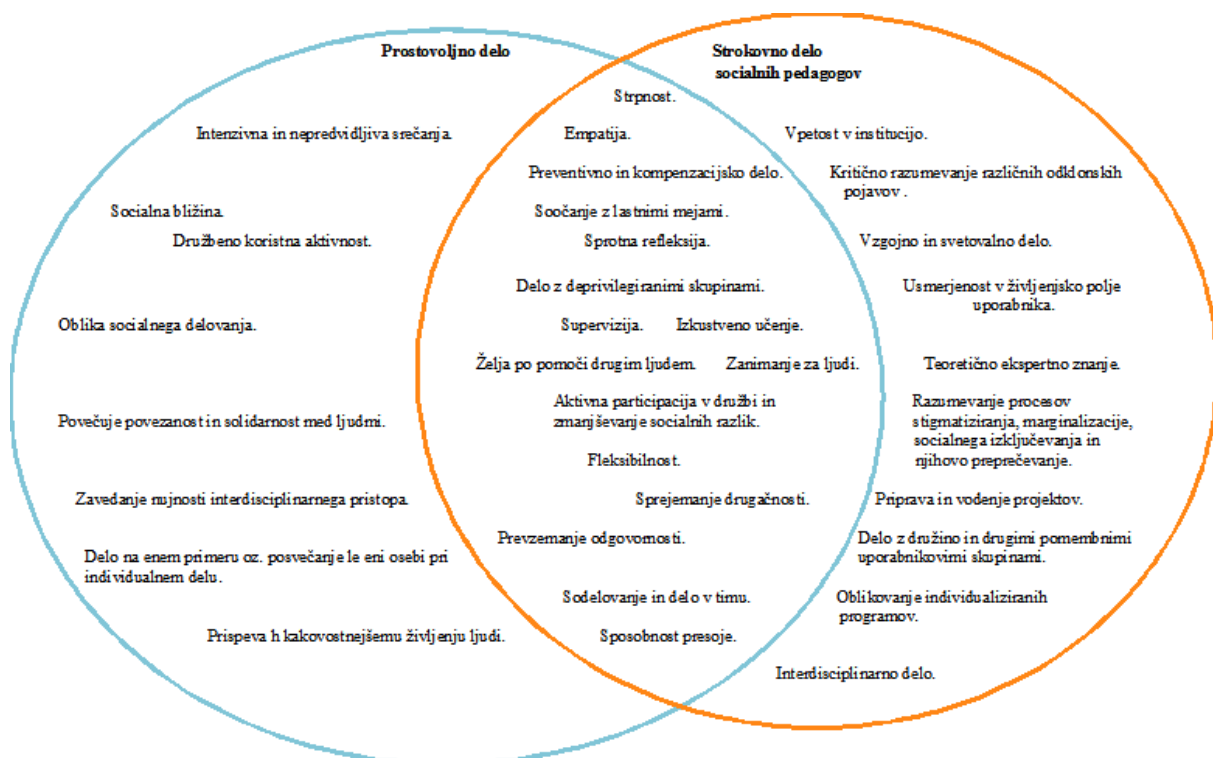
»Prostovoljec vnaša v življenjski prostor posamičnega človeka, skupine, skupnosti in družbe svoj polet, energijo, željo po spreminjanju okoliščin življenja v pozitivni smeri. Značilnosti delovanja prostovoljcev so človečnost, ustvarjalnost in pripravljenost dajanja v dobrobit sočloveku in skupnosti. Pri tem prostovoljec tudi veliko prejme zase: zavest koristnega delovanja, osebnostno rast, vpetost v socialno mrežo, možnost sovplivanja na dogajanja v svojem okolju.« (Mikuš-Kos, 1997, str. 7). S temi besedami pa bi lahko opisali tudi socialne pedagoge in njihovo delo, saj Bodnar in Riez (2011), pravita, da je socialna pedagogika samostojna, praktično usmerjena stroka, katere cilj je pomagati ljudem, kar se v praksi vidi kot pomoč socialnih pedagogov ljudem pri soočanju z njihovimi težavami ter vzpostavljanju ravnotežja z okoljem.

Pred študijem si bodoči študentje ustvarijo predstave in pričakovanja v zvezi s poklicem, ki pa so pogosto nerealni. V času študija se začne identifikacija s poklicem in nerealne predstave študentov se utrdijo ali pa študentje ugotovijo neskladje med svojimi predstavami o stroki in vlogi strokovnjaka. Ravno študij socialne pedagogike omogoča študentom preko prostovoljnega dela in študijske prakse, da se spopadejo s tem neskladjem med pričakovanji in realnostjo. Študij poklica pomoči, kamor spadajo tudi socialni pedagogi, predstavlja začetek dela na strokovni identiteti, ki se po zaposlitvi nadaljuje tudi s pomočjo supervizije (Bizjan, 2004). Izhajajoč iz tega, ravno izkušnje prostovoljnega dela, ki jih študenti socialne pedagogike pridobijo med študijem, predstavljajo začetek oblikovanja njihove strokovne identitete. Študentje naj bi tako na

osnovi pridobljenih znanj in lastnih virov integrirali različne dimenzije študija in prihajali do novih spoznanj. Tako naj bi razvijali samostojno in kritično profesionalno identiteto, kar je tudi korak naprej v razvoju socialne pedagogike kot stroke in strokovne identitete socialnega pedagoga (Zorc-Maver, 2005a).

Poleg vzporednic med socialno pedagogiko in prostovoljnim delom, pa med njima obstaja tudi pomembna razlika. Kaže se v tem, da prostovoljci ne zasedajo istega položaja kot strokovnjaki, saj so na dimenziji družbene moči med strokovnjaki in uporabniki. Kljub temu, da so bližje uporabnikom, so še vedno nekoliko nad njimi. Dimenzija družbene moči pa ni edina razlika, saj se prostovoljno delo od strokovnega razlikuje tudi glede na kvaliteto. Prostovoljci so bolj fleksibilni, niso obremenjeni s poklicno vlogo in vpetostjo v institucijo, zato lahko ustvarijo drugačno poslanstvo kot strokovnjaki. S svojim delom se lahko posvetijo zgolj enemu človeku in to dojemajo kot enkratno zadevo, medtem ko lahko to za strokovnjaka predstavlja neskončno menjavanje podobnih primerov. Za prostovoljce je značilno tudi, da za razliko od strokovnjakov vzpostavijo z uporabnikom večjo socialno bližino, kar jim omogoča intenzivna in nepredvidljiva srečanja ter boljše razumevanje uporabnikovega položaja (Flaker, 2001).

Za boljši vpogled v področji prostovoljnega dela in socialne pedagogike ter njuno primerjavo sem izdelala spodnjo sliko 1.

Slika 1: Primerjava prostovoljnega dela in strokovnega dela socialnih pedagogov (Tea Grill)

Slika prikazuje primerjavo prostovoljnega in strokovnega dela socialnih pedagogov. Na osnovi značilnosti, ki so za obe področji (prostovoljno delo in strokovno delo socialnih pedagogov) izpostavljeni na prejšnjih straneh sem oblikovala množico, ki prikazuje nekaj glavnih značilnosti za vsako področje. S presekom obeh množic sem prikazala v čem sta si področji podobni oziroma, kaj je značilno za obe vrsti dela. Tako so stične točke: empatija, strpnost, preventivno in kompenzacijsko delo, soočanje z lastnimi mejami, delo z deprivilegiranimi skupinami, supervizija, izkustveno učenje, želja po pomoči drugim ljudem in zanimanje za ljudi, aktivna participacija v družbi in zmanjševanje socialnih razlik, fleksibilnost, sprejemanje drugačnosti, prevzemanje odgovornosti, sodelovanje in delo v timu ter sposobnost presoje. Stična točka je zagotovo tudi opravljanje prostovoljnega dela med študijem socialne pedagogike, saj študentje med opravljanjem prostovoljnega dela pridobijo vse tisto, kar se je pri primerjavi znašlo v preseku in jim služi tudi kasneje pri strokovnem delu.

Glede na primerjavo in izpostavljene vzporednice ter razlike lahko vidimo, da sta področji socialne pedagogike in prostovoljnega dela teoretično vsekakor povezani. Na eni strani prostovoljno delo študentom socialne pedagogike predstavlja pomembno alternativo za pridobivanje prvih izkušenj pri delu z ljudmi, saj lahko v praksi preizkusijo koncepte, ki jih spoznavajo med študijem. Na drugi strani pa ravno te izkušnje predstavljajo neke vrste začetek izgradnje strokovne identitete socialnih pedagogov, saj pridobivajo nove teoretične vsebine in praktične veščine, s katerimi se lahko poistovetijo in jim služijo kasneje pri strokovnem delu.

II. EMPIRIČNI DEL

1 OPREDELITEV PROBLEMA IN NAMEN RAZISKOVALNEGA DELA

Značilnost prostovoljnega dela je, da prinaša koristi za druge ljudi, kar pomeni, da prostovoljec z opravljanjem prostovoljnega dela vpliva na boljšo kakovost življenja ljudi, ki so prejemniki pomoči (Gril, 2007). Frkač (1996) pa pravi, da so prejemniki pomoči predvsem ljudje, ki so na različne načine deprivilegirani. Med drugimi se za prostovoljno delo odločajo tudi študenti socialne pedagogike (Žorga, 2002), kar jim omogoča vpogled na področje socialnopedagoškega dela in spopadanje z neskladji med pričakovanji in realnostjo glede bodočega poklica (Bizjan, 2004). Poleg omenjenega pa prostovoljno delo in socialno pedagogiko povezuje tudi področje dela z deprivilegiranimi ljudi, saj Müller (2006) pravi, da so socialni pedagogi strokovnjaki, ki pomagajo ljudem, ki nimajo zadostnih osebnih in materialnih sredstev za primerno upravljanje s svojim življenjem ali pa se nahajajo v kritičnem obdobju življenja ter potrebujejo pomoč pri spoprijemanju z njim.

V obeh primerih gre torej za pomoč pri izboljševanju kakovosti življenja ljudi, ki ne posedujejo dovolj lastnih virov in sredstev, da bi se bolje znašli in vključevali v družbeno življenje. Raziskovalni del diplomskega dela je na podlagi teoretičnih povezav med prostovoljnim delom in socialno pedagogiko, usmerjen v ugotavljanje vpliva prostovoljnega dela na oblikovanje strokovne identitete socialnih pedagogov, saj se le-to začne že med študijem. Tako je namen raziskovalnega dela ugotoviti in pridobiti globlji vpogled v to, kako in v kolikšni meri prostovoljno delo oziroma izkušnje s prostovoljnim delom vplivajo na oblikovanje strokovne identitete socialnega pedagoga in na njegovo strokovno delo.

2 RAZISKOVALNA VPRAŠANJA

Pri izvedbi empiričnega dela so bila vodilo naslednja raziskovalna vprašanja:

1. Kaj diplomantom socialne pedagogike pomeni prostovoljno delo za njihovo poklicno identiteto?

2. Ali študentje socialne pedagogike s prostovoljnim delom pridobijo izkušnje, ki jih kasneje s strokovnim delom ne morejo? Katere?
3. Kakšna je integracija izkušenj prostovoljnega dela v poklicno identiteto socialnih pedagogov?
4. Kakšne so po mnenju socialnih pedagogov razlike med prostovoljnim delom in strokovnim delom (z izjemo plačila)?

3 METODOLOGIJA

V empiričnem delu sem uporabila kvalitativno raziskavo s pomočjo delno strukturiranega intervjuja. Vzorec sem izbrala na podlagi namenskega vzorčenja, podatke pa obdelala s kvalitativno vsebinsko analizo. Na tak način sem želela z vidika subjektov na podlagi njihovih izkušenj pridobiti kar se da celosten vpogled v raziskovalno temo.

3.1 Instrument za zbiranje podatkov

Pri izvedbi zbiranja podatkov sem uporabila delno strukturiran intervju, saj sodelujočih nisem želela omejiti pri izražanju njunih pogledov in stališč povezanih z raziskovalno temo. Tudi sicer je za intervju značilno, da raziskovalec ne omejuje sodelujočih in ugotavlja, kaj ljudje mislijo o proučevani temi, spoznava njihova čustva, stališča ter pomembnost, ki jo pripisujejo določenim dogodkom in stvarim (Vogrinc, 2008). Z uporabo delno strukturiranega intervjuja sem dobila bolj celosten vpogled, saj sem vnaprej pripravila le okvirna vprašanja, nato pa sem po potrebi sogovornici s podvprašanji prosila za bolj natančno razlago.

3.2 Vzorec in postopek zbiranja ter obdelave podatkov

Vzorec sestavlja dve zaposleni socialni pedagoginji, ki sta v času študija opravljali prostovoljno delo. Ena je kot vzgojiteljica zaposlena v vzgojnem zavodu in ima 2 leti delovne dobe, druga pa je kot socialna pedagoginja – svetovalna delavka zaposlena v

osnovni šoli in ima 17 let delovne dobe. Obe sta bili po predhodnem poznanstvu k sodelovanju povabljeni namensko.

Intervju z vzgojiteljico v vzgojnem zavodu je na njeno željo potekal na prostem, s socialno pedagoginjo – svetovalno delavko pa je intervju potekal v njeni pisarni na šoli, kjer je zaposlena. Pri zbiranju podatkov ni prišlo do težav, intervjuja pa sta dobesedno pretipkana in urejena.

Po zbranih podatkih je sledila kvalitativna vsebinska analiza. Najprej sem iz odgovorov izluščila pomembnejše pomenske enote in prišla do seznama kod prvega reda, nato sem kode prvega reda smiselno povezala in jih združila v kode drugega reda, ki sem jih nazadnje združila v nadpomenke in oblikovala kode tretjega reda. Na podlagi kod tretjega reda sem za oba primera narisala shemo, ki predstavlja ključne ugotovitve izluščene iz intervjuja. To mi je bilo v pomoč pri analizi obeh pogovorov in njuni primerjavi ter pri odgovarjanju na raziskovalna vprašanja.

3.2.1 Primer kodiranja (del kodiranega intervjuja 1)

Intervju št. 1 ³	Kode 1. reda	Kode 2. reda	Kategorije
<i>... delam kot socialna pedagoginja, se prau je to moj poklic, no. Dve leti sm zaposlena.</i>	dve leti dela kot socialna pedagoginja.	poklicno strokovno delo	Strokovno socialnopedagoško delo
<i>prvič sm se v bistvu med študijem ...</i>	prvo srečanje s prostovoljnim delom med študijem	začetek prostovoljnega dela	Prostovoljno delo
<i>... k nm je blo predlagano v bistvu, da je fajn no, d kej delamo ...</i>	s strani oddelka predlagano, da prostovoljno delajo	prostovoljno delo med študijem	
<i>... tko da neki časa sm pač, zato k sm</i>	prostovoljno delo, ki ga je sama želela		

³ Preostali del kodiranega intervjuja in kodiranje drugega intervjuja sta priložena v prilogah.

<i>sama tko želela, pol en čas smo mel tut »obvezno prostovoljno delo«...</i>	prostovoljno delo kot študijska obveznost		
<i>... mislm men je blo fajn no, k mi je glih to zarad izkušenj sm si želela pridobit, sm želela vidt, kaj me bo čakalo, ne. Tko, da ja mislm mi je blo, sm z veseljem to delala.</i>	bilo ji je fajn	pozitiven odnos do prostovoljnega dela	

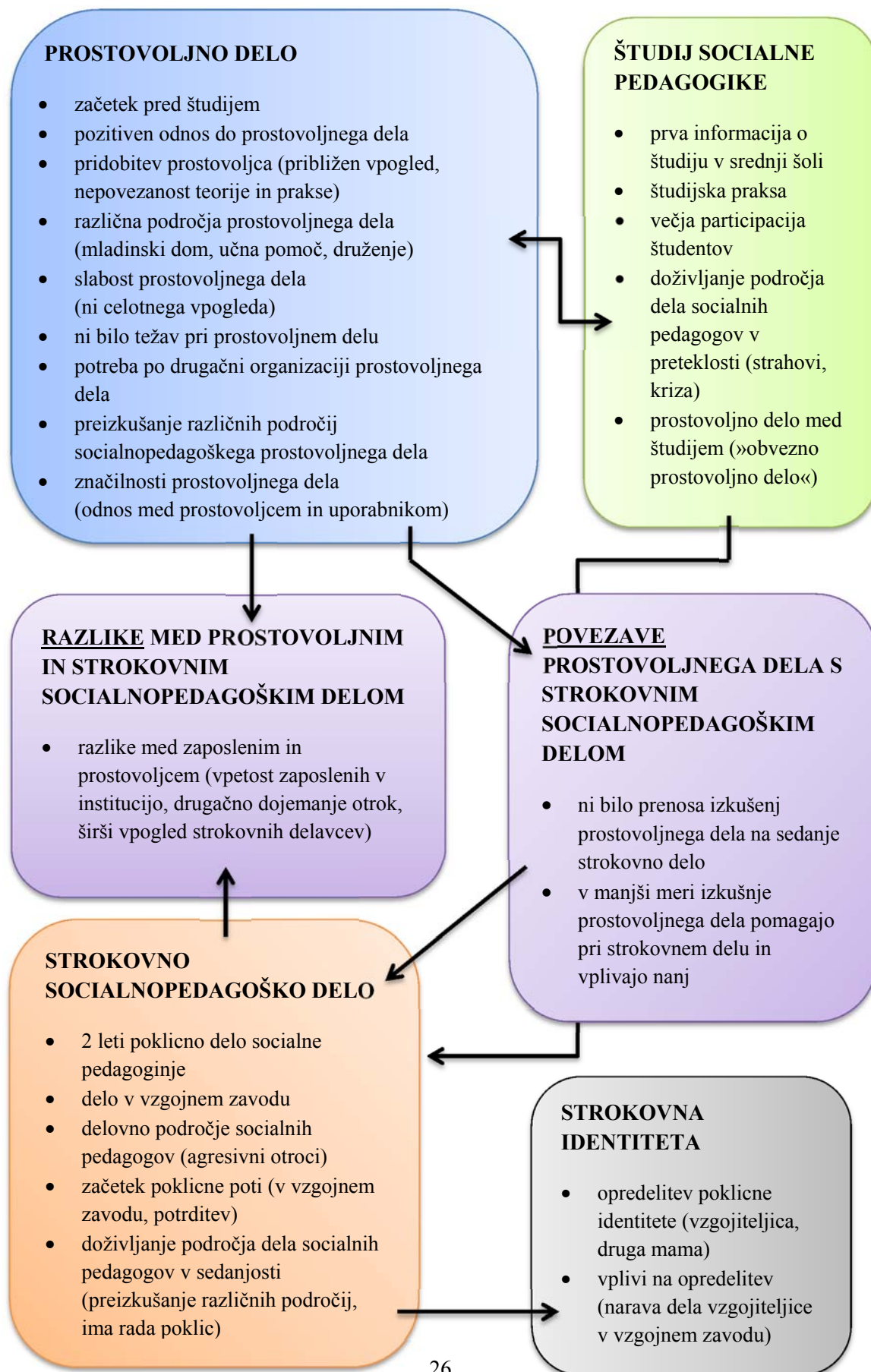
Tabela 1: Del kodiranega intervjuja 1

4 ANALIZA INTERVJUJEV IN REZULTATI

V nadaljevanju je vsak intervju predstavljen s shemo ugotovitev in utemeljitvami (dobesednimi navedki) iz odgovorov. Na vsaki shemi so prikazani vpliv in povezave med posameznimi ključnimi temami (kodami tretjega reda), ki se izkažejo kot pomembne za vsako izmed intervjuvank. Kode tretjega reda so skupne oziroma v obeh primerih iste, saj sem do njih prišla na podlagi vsebinske podobnosti in so v shemah predstavljene kot ključni deli intervjuja.

4.1 Intervju 1

Slika 2: Shematičen prikaz ugotovitev iz intervjuja 1

4.1.1 Razlaga sheme intervjuja 1

Intervjuvanka 1 se je s **prostovoljnim delom** prvič srečala med študijem (... *prvič sm se v bistvu med študijem ...*), saj jim je bilo s strani fakultete predlagano, da je zelo dobro, če opravljajo prostovoljno delo. Nekaj časa so morali opravljati celo »obvezno prostovoljno delo« (... *smo mel tut »obvezno prostovoljno delo« ...*). Do prostovoljnega dela ima pozitiven odnos, prav tako pa med samim prostovoljnim delom ni naletela na težave. Meni, da prostovoljno delo študentu prinese nek približen vpogled v področje dela socialnih pedagogov, ki pa je odvisen do tega, kaj kot prostovoljec počneš (... *dobiš nek približen vpogled ... Se mi zdi, zdej odvisno, kaj delaš ...*). Kljub temu, da se sama ni srečevala s težavami, je v povezavi s študijem in strokovnim delom socialnih pedagogov izpostavila eno slabost prostovoljnega dela. Ta se nanaša na samo organizacijo prostovoljnega dela, saj meni, da prostovoljci premalo časa preživijo z otroki (uporabniki), da bi lahko dobili globlji vpogled v delo socialnih pedagogov (*In recimo, če zdej povežem s svojim delom v vzgojnem zavodu k delam ... nism dobila konkretno tistih izkušenj, kakšno je življenje v zavodu, ne ... ker pač prostovoljci so tm tut ne vem urco, dve recimo na dan ...*). Prav tako bi morale biti prostovoljno delo za boljše pridobivanje izkušenj in pomoč pri **študiju** drugače organizirano, saj meni, da bi morala biti študentom omogočena čim večja možnost participacije, poleg prakse, ki jo je po njenem mnenju še premalo (... *da je tut premau prakse, bi dle mogla trajat ... bi tut to prostovoljno delo mogoče moglo bit drugač zastavleno al pa bi študentom mogle bit dane mau drugačne možnosti, da sodelujejo tm zravn*). Kot pomemben vidik prostovoljnega dela in študija je izpostavila tudi preizkušanje različnih področij dela, v smislu čim večje raznolikosti. Sama je namreč med študijem doživljala krizo (... *sm vmes med študijem tut mela mau tko krizo ...*), ker ni vedela ali bo kos strokovnemu delu z agresivnimi otroki, ki jo je čakalo v prihodnosti (... *nism vedla al bom kos temu ...*). Zato je prostovoljno delo opravljala v mladinskem domu, prakso pa na kadrovskega področju in tako izkusila dve področji.

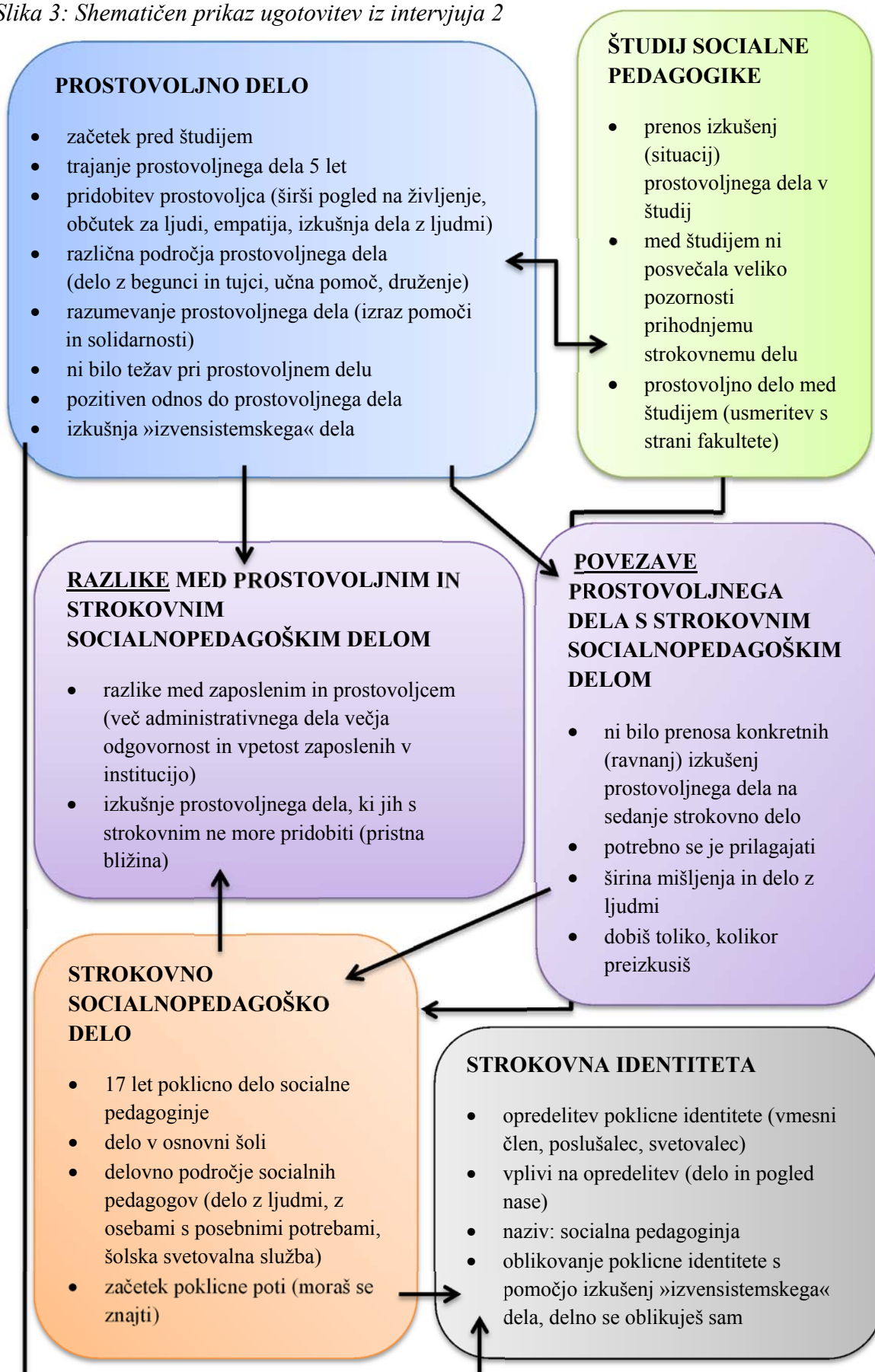
Kakšnih posebnih **povezav med prostovoljnim in strokovnim socialnopedagoškim delom** ni zaznala, saj ni bilo prenosa konkretnih izkušenj iz prostovoljnega v strokovno delo. Kljub temu pa meni, da v manjši meri izkušnje s prostovoljnim delom pomagajo pri strokovnem delu (...*nism dobila konkretno tistih izkušenj, kakšno je življenje v zavodu ... zdej nek približen občutek sm mela, kaj se recimo v kkšnem zavodu dogaja ...*). Na drugi strani pa je zaznala kar nekaj **razlik** med prostovoljcem in zaposlenim. Izpostavila je, da

je kot zaposlena vpeta v institucijo in se morda držati določenih pravil (... *smo podvrženi tut ne vem določenim pravilom, določenih stvari se moramo držat, smo vpeti ...*), prav tako meni, da ima kot zaposlena širši vpogled v delovanje institucije (... *strokovni delavci definitivno majo širši vpogled v delovanje institucije ...*). Razlika, ki je tudi zelo očitna, je ta, da otroci in mladostniki, drugače dojemajo zaposlenega, ki predstavlja neko avtoriteto kot prostovoljca, saj menijo, da jim slednji ne bo ukazoval ali jim česa prepovedoval (... *Drgač dojemajo ... otroci misljo, ja nekdo nov je, nekdo k nam ne bo zdej ukazoval, k nam ne bo tle težil ...*). Iz tega razloga je po njenem mnenju večja bližina, ki jo vzpostavi prostovoljec z otrokom, varljiva, saj v kolikor bi prostovoljec zavzel isto držo kot vzgojitelj, potem bi se njun odnos zelo hitro spremenil (... *čim bi šou ti v ta odnos, da moraš otrokom neki prepovedat, da mu moraš pač tm »igrat« mam, očeta, vzgojitelja, bi se ta odnos hitr spremenil ... ne bi blo to več, ooo kje je moja prostovoljka, ne, ampak bi blo pejt u ...*).

Pomembni področji intervjuja sta tudi **strokovno socialnopedagoško delo** in **strokovna identiteta**. Pri strokovnem delu je sogovornica izpostavila, da 2 leti dela v vzgojnem zavodu, in da je s pričetkom dela, dobila potrditev za pravo izbiro poklica (... *k sm začela delat tu v Planini, sm vidla, da pač je to, to, no ... da mi leži, in da mam rada ta poklic.*). Meni tudi, da morajo zato študenti v času študija preizkusiti veliko različnih področij, tudi s pomočjo prostovoljnega dela, saj lahko le tako ugotovijo, kakšno delo jih veseli in česa ne morejo delati. Strokovno delo je tudi tisto, ki po njenem mnenju vpliva na njeno strokovno identiteto, saj sama sebe opredeli kot socialno pedagoginjo – vzgojiteljico, kar razloži s pojmom druge mame in z opisom njenega dela, torej, kaj ona počne z otroki in mladostniki v vzgojnem zavodu (*Js rečem vzgojitelca ... povem, da js sm nekako druga mama tem otrokom, ne, ker v bistvu z njimi delamo, stvari k naj bi jih doma delali, torej se učijo ... vsakodnevnih opravil, jim pomagamo pr domačih nalogah, pr pomembnih odločitvah jim svetujemo ... Na to čist vpliva narava mojega dela, to kar js tm počnem, moje zadolžitve, to je tisto, kar me v bistvu opredeli.*).

4.2 Intervju 2

Slika 3: Shematičen prikaz ugotovitev iz intervjuja 2

4.2.1 Razlaga sheme intervjuja 2

Intervjuvanka 2 se je s **prostovoljnim delom** prvič srečala med študijem. Prostovoljno delo je opravljala z begunci in tujci, in sicer 5 let. S prostovoljnimi delom je pridobila vpogled v delo z ljudmi in ga začela opravljati z namenom, da bi ji pridobljene izkušnje prišle prav pri študiju in delu, prav tako pa je bila v prostovoljno delo usmerjena s strani fakultete (*... prvič je blo v času študija, k sm bla 5 let intenzivno vključena v prostovoljno delo z begunci in tujci ... se je spodbujalo opravljanje prostovoljnega dela s strani faxa ... zdelo se mi je fajn, kej novga vidt pa spoznat, k bi mi mogoče pol tut kej prou pršlo.*). Do prostovoljnega dela ima pozitiven odnos, saj zanjo predstavlja izraz solidarnosti in izkušnjo »izvensistemskega« delo. Težav pri prostovoljnem delu ni imela, pridobila pa je širši pogled na življenje in postala bolj empatična (*sm se tut nekej naučila, kako npr. do njih pristopit al pa delat z njimi. Spomnem se tut, da sm takrat ratała zelo empatična do drugih ljudi.*). Nekateri izkušnje oziroma situacije iz prostovoljnega dela je prenesla tudi v študij (*... sm se ko sm kej študirala, spomnla mogoče na kkšno situacijo k sm jo vidla ...*). Tako je povezala prostovoljno delo in študij, **povezavo** pa je našla tudi **med prostovoljnimi in strokovnim socialnopedagoškim delom**, saj meni, da se je v obeh primerih potrebno zelo prilagajati in imeti široko mišljenje pri delu z ljudmi. Prav tako meni, da s prostovoljnimi delom pridobiš neprecenljive izkušnje, kar pa je odvisno od tega, koliko področij preizkusiš (*... sm dobila, to neko širino pa izkušnjo za delo z ljudmi, k mi je dalo mau »okusa«, kaj sploh pomen delat z ljudmi. Kot prostovolc vidš tok, kokr si sam prpravlen vidt, pač kokr sam sprobaš ... prdobila sm, lahko bi rekla, da neprecenljive izkušnje ...*). Kljub nekaterim povezavam, ki jih je izpostavila pa prenosa konkretnih izkušenj iz prostovoljnega v strokovno delo ni bilo.

Razlike med prostovoljnimi in strokovnim socialnopedagoškim delom vidi v tem, da imajo zaposleni več administrativnega dela (*... ja razlika je vsekakor v administrativnem delu, ker tega je, ko si zaposlen velik več, vsaj tle v šoli.*), poleg tega pa ima kot zaposlena v okviru svojega dela večjo strokovno odgovornost (*... tut večja je odgovornost, ko si zaposlen maš neko profesionalno odgovornost ...*). Izpostavila je tudi, da so zaposleni bolj vpeti v institucijo, kar je razlog, da jih otroci (uporabniki) dojemajo drugače kot prostovoljce (*... predstavláš nek sistem, si vpet v neko institucijo in pol te tut tako dojemajo drugi.*). Pomembna razlika se ji zdi tudi, da lahko prostovoljci pridobijo izkušnje, ki jih strokovnjaki ne morejo, kot primer pa je navedla pristno bližino (*... ja sm izkusla neko tisto pristno bližino med prostovoljcem in udeležencem.*), saj naj bi predvsem

zaposleni v šolstvu predstavljali nek sistem in kot del sistema naj bi jih otroci (uporabniki) tudi dojemali.

Glede **strokovnega socialnopedagoškega dela** je sogovornica izpostavila, da dela kot socialna pedagoginja 17 let, in da je zaposlena v šoli. Strokovno delo socialnih pedagogov opiše kot delo z ljudmi, predvsem kot delo z osebami s posebnimi potrebami (... *delo z ljudmi, še posebej z osebami s posebnimi potrebami* ...). Delo v svetovalni službi pa opiše kot delo z učenci, učitelji in starši, saj v okviru tega izvaja učno pomoč, poskrbi za vpise, razgovore s starši, roditeljske sestanke, dodatno strokovno pomoč, itd. (... *delam z učenci, učno pomoč, DSP, pol delam tukaj v razredih kakšne delavnice, vodim roditeljske sestanke, pogovore s starši, pol mam čez tuj vpise, take zadeve ... aja tu papirologije je velik* ...). Svojo **strokovno identiteto** opiše s tremi pojmi, in sicer vmesni člen, poslušalec in svetovalec (...*rekla bi vmesni člen, poslušalec, svetovalec* ...). Meni, da na njeno opredelitev strokovne identitete poleg značilnosti dela, vpliva tudi pogled, ki ga ima sama nase. Kot pomemben vpliv na oblikovanje strokovnjaka in njegove podobe je izpostavila tudi izkušnje »izvensistemskega« dela, ki naj bi jih študentje pridobili s prostovoljnimi deli (*vsaka izkušnja »izvensistemskega« dela prou pride, da vidš, kaj se da in kaj obstaja, mislm, da to pomembno oblikuje človeka al pa profesionalca* ...). Povedala je tudi, da naj bi vsak človek s svojimi izbirami v neki meri oblikoval sam sebe (*To je tko, v bistvu vidš, kaj ti leži in kaj ne, pa se že s tem mau omejiš in oblikuješ sam sebe* ...).

5 INTERPRETACIJA REZULTATOV IN DISKUSIJA

Intervjuja sta bila torej opravljena z dvema zaposlenima socialnima pedagoginjama, vendar pa njuna študijska in karierna pot nista enaki. Ena ima za sabo relativno kratko delovno dobo 2 let, druga pa ima za seboj že 17 let delovnih izkušenj. Skupno jima ni tudi področje dela, saj je prva zaposlena v vzgojnem zavodu, druga pa v osnovni šoli.

Rezultati in podatki pridobljeni s pomočjo opravljene raziskave, veljajo samo za to nalogo in niso posplošljivi, saj je vzorec premajhen.

Za vsako intervjuvanko je bila narisana shema, ki prikazuje ključne kategorije, ki so bile izluščene iz odgovorov. V obeh primerih gre za iste kategorije. Te so prostovoljno delo, študij socialne pedagogike, povezave med prostovoljnimi deli in strokovnim

socialnopedagoškimi deloma, razlike med prostovoljnimi in strokovnimi socialnopedagoškimi deloma, strokovno socialnopedagoško delo ter strokovna identiteta.

Obe intervjuvanki sta se s prostovoljnim delom prvič srečali med študijem socialne pedagogike, saj je bilo s strani fakultete predlagano, da naj se študentje ukvarjajo s prostovoljnimi deloma. To sovpada tudi s teorijo, saj avtorica Žorga (2002) navaja, da naj bi se predvsem za prostovoljno delo z ljudmi odločali študenti družboslovnih smeri, med njimi tudi socialni pedagogi, saj imajo že nekaj znanj za delo z ljudmi in na tak način predstavljajo pomembno dopolnitev strokovnim delavcem. V obeh primerih prav tako prevladuje pozitiven odnos do prostovoljnega dela, saj sta obe sogovornici s prostovoljnim delom pridobili nekaj, kar jima je koristilo pri študiju socialne pedagogike. Intervjuvanka 1 je pridobila nek približen vpogled v delovanje institucije (vzgojnega zavoda oziroma mladinskega doma), kar bi po klasifikaciji avtorice Žorga (1992), lahko uvrstili v spoznavanje delovanja ustanove in strokovnjaka v njej. O več spremembah pa je govorila intervjuvanka 2, saj je izpostavila, da je pridobila izkušnje dela z ljudmi, spoznala nove prijatelje, naučila se je pristopanja do ljudi, izostrila občutek za ljudi ter postala bolj empatična. Glede na že omenjeno klasifikacijo bi tako lahko izkušnje dela z ljudmi in pristopanja do njih uvrstili v strokovni razvoj, nove prijatelje in empatijo pa v osebni razvoj (Žorga, 1992). Vsakršno pridobivanje izkušenj pa bi avtorica Mikuš-Kos (2002b) poimenovala izkustveno učenje prostovoljca. Po Meierju in Stutzerju (2008) bi tako lahko za obe intervjuvanki rekli, da sta s prostovoljnim delom vlagali v človeški kapital, in da je predvsem intervjuvanka 2 razširila svoje socialne mreže. Iz tega lahko izluščimo tudi odgovor na prvo raziskovalno vprašanje: Kaj diplomantom socialne pedagogike pomeni prostovoljno delo za njihovo poklicno identiteto? Na osnovi odgovorov obeh sogovornic sledi, da prostovoljno delo diplomantom socialne pedagogike predstavlja vir izkušenj in pridobivanja novih znanj pri delu z ljudmi. Ker pa se oblikovanje strokovne identitete začne že v času šolanja, ko se mnogo študentov ukvarja s prostovoljnimi deloma (Marhuenda, 2001, v Pavlin, 2007), te prve izkušnje dela z ljudmi predstavljajo temelj oblikovanja njihove poklicne identitete.

Povezavo prostovoljnega dela s strokovnim socialnopedagoškim deloma obe intervjuvanki vidita v pridobivanju izkušenj, kljub temu, da nista prenesli konkretnih izkušenj v sedanje strokovno delo. Sogovornica 2 je izpostavila široko mišljenje pri delu z ljudmi in prilagajanje, ki naj bi bilo značilno tako za prostovoljno delo kot tudi za strokovno delo socialnih pedagogov. S tem je potrdila tezo avtorice Smolić-Krković (1977, v Milošević, 1984), ki med lastnostmi prostovoljcev navede fleksibilnost, tolerantnost in sprejemanje

novega. Prav tako pa obe lastnosti spadata med kompetence socialnih pedagogov, saj je za njihovo delo značilno razumevanje različnosti in sprejemanje drugačnosti (Kobolt in Dekleva, 2006).

Glede razlik med prostovoljnim delom in strokovnim socialnopedagoškim delom sta obe sogovornici izpostavili razlike med prostovoljcem in zaposlenim, ki se nanašajo predvsem na to, da so zaposleni bolj vpeti v institucijo in morajo upoštevati pravila, ki veljajo za zaposlene. S tem je večja tudi njihova strokovna odgovornost. Intervjuvanka 2 je izpostavila, da je kot prostovoljka izkusila pristno bližino med prostovoljcem in uporabnikom, in da tega sedaj, ko je zaposlena, ne more. Na podlagi odgovora sogovornice 2 bi lahko odgovorili na drugo raziskovalno vprašanje: Ali študentje socialne pedagogike s prostovoljnim delom pridobijo izkušnje, ki jih kasneje s strokovnim delom ne morejo? Katere? Torej izkušnja, ki jo študentje pridobijo s prostovoljnim delom in je kasneje s strokovnim ne morejo je izkustvo pristne bližine, kar navaja tudi Flaker (2001). Razlike pa predstavljajo odgovor na četrto raziskovalno vprašanje: Kakšne so po mnenju socialnih pedagogov razlike med prostovoljnim delom in strokovnim delom (z izjemo plačila)? Te razlike so glede na izkušnje sogovornic vpetost zaposlenih v institucijo in upoštevanje pravil ter večja strokovna odgovornost zaposlenih. S tem se strinja tudi Flaker (2001), saj v razlike med drugim uvršča neobremenjenost prostovoljcev s poklicno vlogo, večjo vpetost zaposlenih v institucijo in večjo socialno bližino prostovoljcev.

Kot je že bilo omenjeno sta obe sogovornici zaposleni. Njuno strokovno delo vključuje delo z otroki in mladostniki. Sogovornica 1 kot vzgojiteljica dela z otroki in mladostniki, ki zaradi različnih razlogov živijo v vzgojnem zavodu. Sogovornica 2 pa je zaposlena v osnovni šoli, natančneje v svetovalni službi, kjer nudi pomoč predvsem otrokom s posebnimi potrebami in z učnimi težavami ter sodeluje s starši, učitelji in zunanjimi sodelavci. Obe torej v okviru svojega strokovnega dela poskušata pomagati še posebej ranljivi skupini otrok in mladostnikov pri razvijanju njihovega aktivnega odnosa z okoljem in razvoju njihovih potencialov ter prispevati k njihovem vključevanju v okolje, kot je zapisano v Etičnem kodeksu delavcev na področju socialne pedagogike (2006). Ravno strokovno delo in njegove značilnosti pa po mnenju obeh vpliva na opredelitev njune strokovne identitete. Sogovornica 2 k temu dodaja, da na njeno opredelitev vpliva še zaznavanje sebe ter »izvensistemske« izkušnje dela, ki jih je pridobila s prostovoljnim delom. Za slednje meni, da pomembno oblikujejo strokovnjaka. Podobno kot sogovornica 2 pa strokovno identiteto opredeli tudi Hozjan (2006), saj pravi, da strokovno identiteto poleg različnih identifikacij sestavlja tudi posameznikovo zaznavanje in razumevanje

sebe ter svoje vloge v poklicni skupini. Kljub temu, da sogovornici nista izpostavili vpliva študija na oblikovanje strokovne identitete, pa stroka pravi, da se oblikovanje strokovne identitete začne že med šolanjem (Marhuenda, 2001, v Pavlin, 2007), torej v tem primeru med študijem socialne pedagogike. To potrjuje tudi avtorica Bizjan (2004), saj pravi, da študij predstavlja začetek dela na strokovni identiteti. Sogovornica 2 je torej poudarila izkušnje »izvensistemskega« dela, kamor spada prostovoljno delo. Tako bi lahko rekli, da na oblikovanje strokovne identitete in na zaznavanje sebe kot strokovnjaka posredno vplivajo tudi izkušnje s prostovoljnim delom, kajti avtorica Gril (2007) pravi, da prostovoljci z opravljanjem prostovoljnega dela pridobijo nova znanja, ki jim koristijo tudi kasneje pri delu z ljudmi. Poleg tega avtorica Žorga (1992) dodaja, da se prostovoljci naučijo delovati v timu, da pridobijo tudi strokovno znanje in se soočajo z lastnimi mejami, kar je študentom socialne pedagogike v pomoč pri študiju in jim prav gotovo glede na kompetence socialnih pedagogov koristi tudi pri strokovnem delu. Na tem mestu lahko odgovorimo na tretje raziskovalno vprašanje: Kakšna je integracija izkušenj prostovoljnega dela v poklicno identiteto socialnih pedagogov? Iz odgovorov sogovornic ni najbolj razvidno, kako sta integrirali svoje izkušnje prostovoljnega dela v strokovno identiteto, saj sta obe izpostavljali bolj vpliv strokovnega dela kot pa izkušnje s prostovoljnim delom pri opredeljevanju svoje poklicne identitete. Če bi se osredotočili samo na njune odgovore, bi lahko celo rekli, da integracija izkušenj ni imela znatnega pomena pri oblikovanju njune strokovne identitete, kljub temu pa sogovornica 2 meni, da izkušnje s prostovoljnim delom pomembno vplivajo na razvoj strokovnjaka in so posledično vplivale tudi na njen strokovni razvoj. Iz tega bi lahko sklenili, da prostovoljno delo posredno preko izkušenj in posledic vpliva na študente in izgradnjo njihove strokovne identitete, saj naj bi študenti vsa znanja in izkušnje pridobljene med študijem integrirali in prihajali do novih spoznanj. Avtorica Zorc-Maver (2005a) še dodaja, da naj bi študenti na takšen način razvijali samostojno in kritično strokovno identiteto. Če pa na vse skupaj pogledamo celostno, potem do integracije izkušenj vsekakor pride, vendar pri vsakem posamezniku integracija poteka drugače, prav tako pa posamezniki temu namenjajo več ali manj pozornosti in se nekateri integracije morda celo ne zavedajo.

Sogovornica 2 je sebe kot strokovnjakinjo opredelila tudi kot vmesni člen, kar bi lahko razložili z Müllerjevo (2006) tezo, da socialni pedagogi pogosto svojo strokovno identiteto ustvarijo nekje vmes, saj se pri svojem delu srečujejo z ljudmi, katerih težave in situacije ni mogoče rešiti brez sodelovanja z drugimi strokovnjaki. Tako so socialni

pedagogi pogosto posredniki med neslišanimi skupinami ljudi in strokovnjaki, kar pa je konec koncev ena izmed nalog socialne pedagogike, saj avtorica Razpotnik (2006), pravi, da med naloge socialne pedagogike štejemo tudi širitev glasu družbeno marginaliziranih, torej neslišanih skupin ljudi.

SKLEP

Oblikovanje strokovne identitete je proces, ki zajema različne identifikacije s področja strokovnega dela (Muršak, 2009). Tako izgradnja strokovne identitete poteka s pomočjo poklicne socializacije, v okviru katere se posameznik usposobi in pridobi znanja za opravljanje določenega dela (Muršak, 1991). Ta proces usposabljanja pa se začne že v času študija (Bizjan, 2004). Formalna in neformalna znanja ter izkušnje, ki jih študentje pridobijo med študijem oziroma usposabljanjem, nato smiselno med seboj povežejo in integrirajo ter na tak način razvijajo samostojno in kritično strokovno identiteto (Zorc-Maver, 2005a). Če uporabimo izrazoslovje Frkača (1996), potem vsak posameznik nosi identitetni nahrbtnik, ki ga napolni z različnimi, znanji, izkušnjami in spoznanji ter tako prispeva k oblikovanju svoje strokovne identitete. V ta nahrbtnik torej sodijo tudi izkušnje s prostovoljnim delom, saj je bilo s pomočjo raziskave ugotovljeno, da je prostovoljno delo vsekakor povezano s študijem in področjem socialne pedagogike. Prostovoljno delo v bistvu preko študija posredno vpliva na strokovno delo socialnih pedagogov in tako posledično tudi na izgradnjo njihove strokovne identitete. Kako velik je ta vpliv, pa je odvisno od vsakega posameznika in področja prostovoljnega ter strokovnega dela. Obe sogovornici sta omenili, da je zelo pomembno preizkušanje različnih področij prostovoljnega dela, saj lahko študentje na takšen način pridobijo veliko različnih izkušenj, hkrati pa tudi ugotovijo, katero je tisto področje socialnopedagoškega dela, ki jih najbolj izpopolnjuje, in kje lahko največ prispevajo k izpolnjevanju nalog socialne pedagogike. To vsakemu posamezniku prav gotovo pomaga pri nabiranju in integraciji različnih izkušenj. Sogovornici sta omenili, da sta nekaj izkušenj prenesli v sam študij socialne pedagogike, kar pomeni, da so izkušnje prostovoljnega dela v neki meri integrirane tudi v študijski program socialne pedagogike, vendar pa je tega premalo, saj intervjuvanki nista videli jasne povezave med pridobljenimi izkušnjami in študijem. Morda s strani študentov ne pride do ozaveščanja vseh izkušenj kot tistih, ki bi bile prenesljive ali uporabne pri nadaljnjem strokovnem delu, kar je na nek način pomanjkljivost, ki se jo da s pomočjo dobre organizacije prostovoljnega dela odpraviti. Prva rešitev so mentorji, ki so zaposleni v organizaciji, kjer prostovoljci opravljajo prostovoljno delo. Vendar pa ne opravljajo vsi študentje prostovoljnega dela v okviru organizacij, temveč si prostovoljno delo poiščejo izven organizacij, s tem pa tvegajo, da ne bodo imeli mentorja, ki bi jih vodil skozi proces

prostovoljnega dela. Zato bi bilo morda smiselno, da bi se na fakulteti prostovoljnemu delu namenilo več pozornosti, morda tudi v obliki samopomočnih skupin, kjer bi študentje lahko izmenjavali, ozaveščali in integrirali izkušnje, kajti prostovoljno delo številnim študentom nedvomno predstavlja vir prvih izkušenj dela z ljudmi in je poleg prakse edina oblika socialnopedagoškega dela, kjer lahko študentje pridobivajo tudi praktične izkušnje. Iz tega sledi, da študentje s prostovoljnim delom nedvomno pridobijo kompetence in izkušnje, ki jim kasneje služijo pri njihovem strokovnem delu.

Namen empiričnega dela je bil torej raziskati subjektivno doživljanje in pogled zaposlenih socialnih pedagogov/pedagoginj na področje prostovoljnega dela kot enega izmed vplivov na njihovo strokovno identiteto. Na podlagi raziskave, ki je sicer ne moremo posplošiti na celotno populacijo socialnih pedagogov, je bilo ugotovljeno, da ta vpliv vsekakor je prisoten. Vendar pa sta prisotnost in količina vpliva odvisni od integracije prostovoljnega dela v študij, od časa, ki ga študentje namenijo prostovoljnemu delu, od narave prostovoljnega dela, od organizacije, kjer prostovoljec opravlja prostovoljno delo in od vsakega posameznika ter njegovega reflektiranja pridobljenih izkušenj.

V prihodnje bi bilo obravnavano temo smiselno raziskati na večjem vzorcu socialnih pedagogov in dobiti še natančnejši vpogled v integracijo izkušenj prostovoljnega dela v strokovno identiteto socialnih pedagogov. V ta namen bi bilo morda smiselno najprej s kvantitativno metodologijo raziskati, koliko študentov socialne pedagogike se med študijem ukvarja s prostovoljnim delom in kakšen odnos imajo do prostovoljnega dela, nato pa čez nekaj let raziskavo ponoviti na isti populaciji s kombinacijo kvalitativne metode, ki nudi boljši vpogled v subjektivno doživljanje posameznikovega strokovnega razvoja. Na takšen način bi prišli do bolj reprezentativnih rezultatov in ugotovitev.

LITERATURA IN VIRI

Bizjan, B. (2004). Na profesionalno pot neobremenjeni s prtljago. *Socialna pedagogika*, 8(3), 295-314.

Bodnar, G. in Riez, A. (2011). Identity questions of professors in social pedagogy training. *European Journal of Social Education*, 20/21, 46-54. Pridobljeno s http://www.feset.org/feset/wp-content/uploads/2013/04/feset_20_21_2011_01.pdf

Etični kodeks delavcev na področju socialne pedagogike (2006). V B. Dekleva, A. Kobolt, Š. Razpotnik, M. Sande, D. Zorc-Maver (ur.), *Izbrani koncepti stroke* (str. 191-196). Ljubljana: Pedagoška fakulteta.

European Bureau of the International Association of Social Educators (2006). A Common Platform for Social Educators in Europe. *Child Youth Care Forum* 35, 375–389.

DOI 10.1007/s10566-006-9023-x

Flaker, V. (2001). Prostovoljno delo: delo za druge in zase. *Socialno delo*, 40(6), 305-312.

Frkač, J. (1996). Prostovoljno delo. *Socialno delo*, 35(4), 335-340.

Gril, A. (2007). *Prostovoljstvo je proizvodnja smisla*. Ljubljana: Pedagoški inštitut.

Grobelšek, A. (2005). Supervizija in prostovoljno delo. *Socialna pedagogika*, 9(1), 39-60.

Hämäläinen, J. (2003). The Concept of Social Pedagogy in the Field of Social Work. *Journal of Social Work* 3(1), 69–80. Pridobljeno s http://w3-o.hm.edu/fb11/Lehrmaterial/Sagebiel/Material/was_meint_Sozialpaedagogik.pdf

Huppert, A. F. in Plangol, C. A. (2009). Happy to help: Exploring the Factors Associated with Variations in Rates of Volunteering Across Europe. *Social indicator research* 97(2), 157-176. DOI:10.1007/s11205-009-9494-x

Hozjan, D. (2006). *Poklicna identiteta pod lupo strukturalnega funkcionalizma*. Ljubljana: Državni izpitni center.

Kobolt, A. (1998). Identiteta in profesionalizacija socialne pedagogike. *Socialna pedagogika*, 2(1), 5-21.

Kobolt, A. (2001). Intervju z Anne Frommann: Socialna pedagogika v funkciji »figovega lista«. *Socialna pedagogika*, 5(3), 375-386.

Kobolt, A. in Dekleva B. (2006). Kakovost dela in kompetence. V B. Dekleva, A. Kobolt, Š. Razpotnik, M. Sande, D. Zorc-Maver (ur.), *Izbrani koncepti stroke* (str. 169-190). Ljubljana: Pedagoška fakulteta.

Kyriacou, C. in Uhlemann, A. (2011). Swiss student-teachers' views of social pedagogy. *Pastoral Care in Education* 29(1), 25-33. DOI: 10.1080/02643944.2010.548394

Lipsky, I. (2012). Dialectics of the object and subject of social pedagogy. *International journal of academic research* 4(2), 175-178. Pridobljeno s http://content.epnet.com.nukweb.nuk.uni-lj.si/pdf27_28/pdf/2012/AY08/01Mar12/80224136.pdf?T=P&P=AN&K=80224136&EbscoContent=dGJyMNHr7ESeqK84v%2BbwOLCmr0ueprZSrq24SrWWxWXS&ContentCustomer=dGJyMPGurkmuqbRIuePfgeyx%2BEu3q64A&D=a9h

Low, N., Butt, S., Ellis Paine, A. in Davis Smith, J. (2007). *Helping out: A national survey of volunteering and charitable giving*. London: Cabinet Office. Pridobljeno s http://www.ivr.org.uk/images/stories/Institute-of-Volunteering-Research/Migrated-Resources/Documents/H/OTS_Helping_Out.pdf

Meier, S. in Stutzer, A. (2008). Is Volunteering Rewarding in Itself? *Economica*, 75(297), 39-59. doi:10.1111/j.1468-0335.2007.00597.x

Mesec, B. (1984). Pomen in vloga nepoklicnega prostovoljnega dela. V B. Mesec (ur.), *Prostovoljno delo na področju socialnih dejavnosti* (str. 13-22). Ljubljana: Višja šola za socialne delavce.

Mikuš-Kos, A. (1996). Prostovoljno delo v bolnišnicah in socialnih zavodih. *Obzornik zdravstvene nege*, 30(3/4), 89-69.

Mikuš-Kos, A. (1997). Uvodne misli. V A. Mikuš-Kos s skupino soavtorjev (ur.), *Prostovoljno delo pri varovanju zdravja in v zdravstvu* (str. 7-9). Ljubljana: Združenje Slovenska fondacija.

Mikuš-Kos, A. (1999). V pomoč organizatorjem. V A. Mikuš-Kos s skupino soavtorjev (ur.), *Prostovoljno delo v šolstvu* (str. 129-197). Ljubljana: Slovenska filantropija.

Mikuš-Kos, A. (2002a). Prostovoljstvo in prostovoljno delo v sedanjem času. V A. Mikuš-Kos s skupino soavtorjev (ur.), *Prostovoljci in varovanje duševnega zdravja otrok: zbornik prispevkov* (str. 11-15). Ljubljana: Slovenska filantropija.

Mikuš-Kos, A. (2002b). Duševno zdravje, psihosocialna dobrobit in prostovoljno delo – teoretska in družbeno-institucionalna izhodišča delovanja prostovoljcev. V A. Mikuš-Kos s skupino soavtorjev (ur.), *Prostovoljci in varovanje duševnega zdravja otrok: zbornik prispevkov* (str. 19-42). Ljubljana: Slovenska filantropija.

Mikuš-Kos, A. in Pogačnik, D. (2002). Organizacija delovanja prostovoljcev. V A. Mikuš-Kos s skupino soavtorjev (ur.), *Prostovoljci in varovanje duševnega zdravja otrok: zbornik prispevkov* (str. 43-76). Ljubljana Slovenska filantropija.

Milošević, V. (1984). Odnos med prostovoljnim in poklicnim socialnim delom. V B. Mesec (ur.), *prostovoljno delo na področju socialnih dejavnosti* (str. 97-108). Ljubljana: Višja šola za socialne delavce.

Muršak, J. (1991). Problemi poklicne socializacije. *Sodobna pedagogika*, 42(7/8), 389-398.

Muršak, J. (2009). Kriza poklicne identitete: vloga poklicnega in strokovnega izobraževanja. *Sodobna pedagogika*, 60(1), 154-171.

Müller, B. (2006). Naseljenci in vodniki – o strokovni identiteti socialnih pedagogov. V B. Dekleva, A. Kobolt, Š. Razpotnik, M. Sande, D. Zorc-Maver (ur.), *Izbrani koncepti stroke* (str. 149-158). Ljubljana: Pedagoška fakulteta.

Pavlin, S. (2007). Ustreznost poklicnih predstav v perspektivi karijerne orientacije. *Teorija in praksa*, 44(5), 658-672).

Poljak, S. (2003). Oblikovanje poklicne identitete v procesu supervizije. *Socialna pedagogika*, 7(1), 71-82.

Poljšak-Škraban, O. (2004). *Obdobje adolescence in razvoj identitete*. Ljubljana: Pedagoška fakulteta.

Pšeničnik, M. (2008). Vključevanje elementov supervizije v vodenje prostovoljcev. *Socialna pedagogika*, 12(4), 405-436.

Ramovš, J. (2001). Prostovoljstvo pri delu z ljudmi in za ljudi. *Socialno delo*, 40(6), 313-322.

Ramovš, J. (2010). Slovar: Medgeneracijsko prostovoljstvo. V *Gerontologija*. Pridobljeno s <http://www.inst-antonatrstenjaka.si/gerontologija/slovar/1042.html>

Razpotnik, Š. (2006). Izziv socialni pedagogiki: Biti glasnica družbenega obrobja. V B. Dekleva, A. Kobolt, Š. Razpotnik, M. Sande, D. Zorc-Maver (ur.), *Izbrani koncepti stroke* (str. 23-35). Ljubljana: Pedagoška fakulteta.

Saisan, J., Smith, M. in Kemp, G. (2013). Volunteering and its Surprising Benefits. Pridobljeno s http://www.helpguide.org/life/volunteer_opportunities_benefits_volunteering.htm

Street, L. (1994). *Volunteering for Work Experience*. Pridobljeno s <http://www.nald.ca/library/research/heritage/compartne/pdfdocs/street.pdf>

Vogrinc, J. (2008). *Kvalitativno raziskovanje na pedagoškem področju*. Ljubljana: Pedagoška fakulteta.

Zakon o prostovoljstvu /ZProst/. (2011). Uradni list RS, št. 10 (18.2.2011). Pridobljeno s <http://www.uradni-list.si/1/content?id=102198>

Zorc-Maver, D. (1997). Koncept življenjsko usmerjene socialne pedagogike v sodobni družbi tveganja. *Socialna pedagogika*, 1(1), 37-44.

Zorc-Maver, D. (2005a). Plenarno predavanje 8: Prenova študijskega programa. V M. M. Klemenčič (ur.), *Modeli dobre prakse v socialnopedagoškem delu - strokovni izzivi v družbi negotovosti: zbornik povzetkov 3. slovenskega kongresa socialne pedagogike z mednarodno udeležbo* (str. 31). Ljubljana: Združenje za socialno pedagogiko - Slovenska nacionalna sekcija FICE.

Zorc-Maver, D. (2005b). Socialna pedagogika in družba dela. V B. Dekleva, J. Rapuš Pavel, D. Zorc-Maver (ur.), *Prehodi v svet dela – izbira ali nuja?* (str. 10-18). Ljubljana: Pedagoška fakulteta.

Zorc-Maver, D. (2006). Uvod – socialna pedagogika v družbi negotovosti. V B. Dekleva, A. Kobolt, Š. Razpotnik, M. Sande, D. Zorc-Maver (ur.), *Izbrani koncepti stroke* (str. 7-11). Ljubljana: Pedagoška fakulteta.

Zupančič, M. (1993). Razvojne naloge mladostnika in institucionalno izobraževanje. *Psihološka obzorja*, 2(3-4), 207-213.

Žorga, S. (1992). Kaj imajo prostovoljci od prostovoljnega dela? *Psihološka obzorja*, 1(1), str 87-89.

Žorga, S. (2002). Kaj lahko ponudimo prostovoljcem in zakaj – model mentorske supervizije in usposabljanja. V A. Mikuš-Kos s skupino soavtorjev (ur.), *Prostovoljci in varovanje duševnega zdravja otrok: zbornik prispevkov* (str. 61-72). Ljubljana Slovenska filantropija.

PRILOGE

Priloga 1: Seznam okvirnih vprašanj za intervju

1. Ali se trenutno ukvarjate s prostovoljnim delom in koliko let že poklicno delate kot socialni/a pedagog/inja?
2. Kdaj ste se prvič srečali s prostovoljnim delom in kaj za vas sploh pomeni (prostovoljno delo)?
3. Zakaj ste se odločili za študij socialne pedagogike? Ali je to kako povezano s prostovoljnim delom (če ste bili že pred študijem prostovoljec/ka)?
4. Kaj vse ste pridobili s prostovoljnim delom, s kakšnimi težavami ste se srečevali in kako ste jih premagali?
5. Ali so vam izkušnje s prostovoljnim delom pomagale pri študiju socialne pedagogike in ali vam pomagajo tudi sedaj pri strokovnem delu, kako?
6. Če se osredotočiva na vašo poklicno kariero in vas vprašam kdo ste, kako bi se opisali, definirali? Kaj vse vpliva na ta odgovor?
7. V kolikšni meri so vaše izkušnje s prostovoljnim delom vplivale na vašo strokovno oz. poklicno identiteto?
8. Ali menite, da izkušnje s prostovoljnim delom pomembno vplivajo na oblikovanje strokovne identitete na področju socialne pedagogike?
9. Ali ste s prostovoljnim delom pridobili izkušnje, ki jih kasneje s strokovnim delom niste/ne bi mogli? Katere?
10. Kakšne razlike ste zaznali med prostovoljnim in strokovnim delom in kakšna je po vašem mnenju povezava (če sploh je) med prostovoljnim in strokovnim socialnopedagoškim delom?

Priloga 2: Dobesedni prepis intervjuja 1

1. Ali se trenutno ukvarjate s prostovoljnim delom in koliko let že poklicno delate kot socialni/a pedagog/inja?

Aa, ne trenutno se ne, pač delam kot socialna pedagoginja, se prau je to moj poklic, no. Dve let sm zaposlena.

2. Kdaj ste se prvič srečali s prostovoljnim delom (pred, med študijem) in kaj za vas sploh pomeni (prostovoljno delo, dodatno breme ali pridobivanje izkušenj)?

Ne prvič sm se v bistvu med študijem, aaa k nm je blo predlagano v bistvu, da je fajn, no, d kej delamo, aaa tko da neki časa sm pač, zato k sm sama tko želela, pol en čas smo mel tut »obvezno prostovoljno delo«, haha.

Amm, mislm men je blo fajn, no, k mi je glih to, zarad izkušenj sm si želela pridobit, sm želela vidt, kaj me bo čakalo, ne. Tko, da ja mislm,, sm z veseljem to delala.

3. Zakaj ste se odločili za študij socialne pedagogike?

V bistvu je blo tko, na faxu, ne na faxu. V srednji šoli k sm bla, smo šli na obisk Mladinskega doma Malči Belič in mi je blo zlo všeč, no, tm k so povedali, kaj delajo, kako delajo, ne in takrat sm prvič slišala za študij socialne pedagogike in sm se pol tut odločila, no, za to.

4. Kaj vse ste pridobili s prostovoljnim delom, s kakšnimi težavami ste se srečevali in kako ste jih premagali?

Zdej za prostovoljca se mi zdi je tko no, mislm dobiš nek približen vpogled, no. Se mi zdi, zdej odvisno, kaj delaš, no. Js sm večinoma recimo mela v Malči Belič, pač k sm bla, sm mela učno pomoč, potem z eno deklco sm delala v eni šoli, je blo bl tko druženje, no. In recimo, če zdej povežem s svojim delom v vzgojnem zavodu k delam, ne, mislm, nism dobila konkretno tistih izkušenj, kakšno je življenje v zavodu, ne. Ker tut ne jemljejo, prostovoljce večinoma, če jemljejo, jemljejo ne vem, da se z enim otrokom družī al pa ne vem, za učno pomoč. nimaš pa se mi zdi te možnosti, da prou spoznaš to življenje, 24 ur, kaj se, mislm kaj se dogaja popoldne, dopoldne tm, ne. To mogoče edin bl s prakso dobiš, ne ... vsaj približn vpogled, sam se mi zdi, da je tut premau prakse, bi dle mogla trajat, da bi dobu bolši vpogled v to.

Amm, ma ne v bistvu niti ne, nism se nč kej s kkšnimi težavami srečvala.

5. Ali so vam izkušnje s prostovoljnim delom pomagale pri študiju socialne pedagogike in ali vam pomagajo tudi sedaj pri strokovnem delu, kako?

V bistvu js bi rekla, da če se kej vidi, se vidi to kulku so teorije in prakse sfaljene no, mislm, pač, da kar v teoriji govoriš, da je čist neki družga praksa, no, tko da to.

Sej pravm, mislm, zdej nek približen občutek sm mela, kaj se recimo v kkšnem zavodu dogaja, ne, ampak, dejansko s čimer se ti srečuješ takrat k stopiš v to delovno razmerje, je

pa tko čist neki drugega, ne ... tko da, tko mogoče neki malega ja, no, ampak bi tut to prostovoljno delo mogoče moglo bit drugač zastavleno al pa bi študentom mogle bit dane mau drugačne možnosti, da sodelujejo tm zravni, tko da ja.

6. Če se osredotočiva na vašo poklicno kariero in vas vprašam kdo ste, kako bi se opisali, definirali? Kaj vse vpliva na ta odgovor?

Js rečem vzgojitelca. Js v bistvu tko no povem, da js sm nekako druga mama tem otrokom, ne, ker v bistvu z njimi delamo, stvari k naj bi jih doma delali, torej se učijo, ne vem, vsakodnevnih opravil, jim pomagamo pr domačih nalogah, pr pomembnih odločitvah jim svetujemo, v glavnem pač take zadeve no k se v družini dogajajo, se tut pr ns dela.

Na to čist vpliva narava mojega dela, to kar js tm počnem, moje zadolžitve, to, to je tisto, kar me v bistvu opredeli.

7. V kolikšni meri so vaše izkušnje s prostovoljnim delom vplivale na vašo strokovno oz. poklicno identiteto? Ali je to, kar ste počeli pri prostovoljnem delu kako vplivalo na to, kako ste se videli v prihodnosti?

Aaa, ma niti ne. Veš kako ti bom povedala, js sm vmes med študijem tut mela mau tko krizo, ne. Zato sm probavala ne vem, en mesec sm bla takrat v tretjem letniku v Malči Belič, potem sm šla pa čist na drugo področje prakso delat, sm bla pa na kadrovski, ne in sm hotla še to sprobati, ker vseen sm mela mau strahov, ne k sm vedla sm pač, da tle maš tut dost opravka z agresivnimi otroki, da je mrskej, no, sm se prestrašila in nism vedla al bom kos temu, ne. Ampak pol dejansko k sm začela delat tu v Planini, sm vidla, da pač je to, to, no ... da mi leži, in da mam rada ta poklic.

8. Ali menite, da izkušnje s prostovoljnim delom pomembno vplivajo na oblikovanje strokovne identitete na področju socialne pedagogike? Npr. če se nekdo najde na določenem področju že pri prostovoljnem delu.

Ma js mislm absolutno vpliva, ne, ampak pomemben faktor se mi zdi tut tlele, ne, koliko različnih področij si ti sprobuj, ne, ker dejansko ne moreš vedet al ti bo uno mogoče drugo ležalo al ne. Glih tako k sm se js bala, pa sm misla, da to ni za mene, ampak pol k sm šla tja, ne, sm vidla, da je ... tko da se mi zdi, da je to, no, pač pomembno, da mogoče sprobaj različna področja, da pol lahko šele rečeš »ja zdej za tole sm pa zihra«.

9. Ali ste s prostovoljnim delom pridobili izkušnje, ki jih kasneje s strokovnim delom niste/ne bi mogli, kajti Flaker pravi, da med obema vrstama dela obstaja pomembna razlika, med drugim večja socialna bližina med prostovoljci in uporabniki?

9.1 Katere (npr. večje zaupanje otrok, večja bližina ...)

Ja to, to je, mislm stoprocentno se strinjam s tem no, da je drugače, tut mulci drugač dojemajo (js jim pravm mulci, no moji mulci). Drgač dojemajo, no, osebe k pridejo od zuni, k vejo, d pač ne delajo tam. Zato, ker mi smo podvrženi tut ne vem določenim pravilom, določenih stvari se moramo držat, smo vpeti, ne, v to, medtem k pač tisti k pridejo od zuni, ne vem, niti se mogoče ne zavedajo vsega tega notranjega dogajanja, so bolj tko, bom rekla, sproščeni, bl odprti no, niso obremenjeni z določenimi stvarmi in zarad tega jih tut, no, se mi zdi, da otroci drugač dojemajo.

9.2 Se vam zdi to prednost, da nekdo kot prostovoljec izkusi nekaj takšnega, da izkusi večjo bližino oz. imaš drugačen odnos kot vzgojitelj potem za vaše delo kot vzgojitelja?

Mislm ta bližina je mejčkn varljiva, ne, zato k pač otroci misljo, ja nekdo nov je, nekdo k nam ne bo zdej ukazoval, k nam ne bo tle težil, ne in ga zato sprejmejo. Ampak se mi zdi čim bi šou ti v ta odnos, da moraš otrokom neki prepovedat, da mu moraš pač tm »igrat« mam, očeta, vzgojitelja, bi se ta odnos hitr spremenil, ne, mislm ne bi blo to več, ooo kje je moja prostovoljka, ne, ampak bi blo pejt u ... ne, tko da je od tega odvisno, ne.

10. Kakšne razlike ste zaznali med prostovoljnim in strokovnim delom in kakšna je po vašem mnenju povezava (če sploh je) med prostovoljnim in strokovnim socialnopedagoškim delom?

Amm, razlike, sej pravm predvsem to, da amm strokovni delavci definitivno majo širši vpogled v delovanje institucije, v to, kaj se tm dogaja, aa s strokovnim delom se šele začne tiste taprave izkušnje js mislm, da dobivat, no, ker pač prostovoljci so tm tut ne vem urco, dve recimo na dan in otroci tut mogoče kej povejo, zarad tega, ker se morjo nekomu izpovedat, mau pojambnat, pa js vem recimo k sm bla prostovoljka, ko so se mi zdele kkšne stvari, joj kok so bogi, pa so se mi smilili, kako se vzgojitli npr. do njih obnašajo, ampak zdej k sm pa dejansko v koži vzgojitla, pa vidm pač, da otroc dost manipulirajo, in da jim ni tko grozn, kokr se oni hočjo vsem smilt, tko da ja.

Hmm, povezave ... aa, to, da sej mislm, da sm že prej omenla, no, da dobiš predvsem nek okviren vpogled v delovanje institucije, v to, kaj nek, kar ta poklic predstavlja, no tut k ti

vzgojitelj pove recimo, kaj dela, ti mau opiše, mau sam vidš, kaj dela z otroki, ne kot opazovalec, ne. V bistvu tle neke smernice dobiš, no tle, zato se mi zdi pomembno.

Js mislm, da si mi, kaj js vem no, sej pravm, men se zdi težko, če nisi dlje časa tm in ker se ti tut z mulci na nek način mau povežeš, no z drugimi očmi gledaš na njih kt, če dejansko tm delaš, ne in tut na isntitucijo se mi zdi, da drgač gledaš kot, če delaš prou tm, da zdej nek približen, ampak res približen vpogled dobiš no, ampak je pa čist drgač no, ko dejansko delaš nekje.

Hvala za odgovore.

Priloga 3: Dobesedni prepis intervjuja 2

1. Ali se trenutno ukvarjate s prostovoljnim delom in koliko let že poklicno delate kot socialni/a pedagog/inja?

Aa, trenutno sama nism prostovoljka, se pa s prostovoljnim delom ukvarjam na drugačen način, ker spada v sklop moje službe. Promoviram ga med učenci, pomagam pri navezovanju stikov, organizaciji, načrtovanju in izvajanju posameznih dejavnosti ... potem spada zravn še evalvacija in usmeritev za izboljšanje same organizacije prostovoljnega dela. Aaam ... ja pri organizaciji v okviru šole sodelujem(o) s Posvetovalnico za učence in starše, v bistvu mam na šoli organizirano prostovoljno delo. Na šoli sodelujem tudi s študenti in dijaki, ki enkrat tedensko prihajajo na prostovoljno delo in pomagajo našim učencem.

Aja pa tut z učenci se prostovoljno vključujem(o) v akcije krajevne skupnosti: očiščevalna akcija, pa npr. sodelovanje pri raznih prireditvah ...

Sej zdej, ko razmišljam, kaj vse mam, vidm, da mam kr dobr razvito prostovoljno delo na šoli ... pomagam tut starejšim krajanom: razni obiski, pomoč pri vsakodnevnih opravilih, pomoč pri nakupovanju (grejo prostovoljci namest njih v trgovino), pa tut večkrat gremo v Dom starejših občanov, glih tko pr kkšnih prireditvah sodelujemo al pa učenci igrajo družabne igre ...

Aja še to, na šoli imamo program medvrstniške pomoči, kjer sodelujem ... to zgleda tako, da si učenci pomagajo pr učenju al pa recimo, če je kdo žrtev nasilja, dobi potem učenca zaupnika, ki mu stoji ob strani ... potem spodbujam(o) druženje učencev z učenci s posebnimi potrebami iz OŠ Dragotin Kette, s paraplegiki pa z VDC – z njimi mamo včasih skupne akcije, jih obiskujemo, pač take zadeve, ki spadajo zravn. Sodelujemo tut z

vrtem pa še razne humanitarne zbiralne akcije, učence spodbujam(o) k temu, npr. zbiranje igrač, šolskih potrebščin al pa te zamaške in papir ... veliko je tega na naši šoli, tko da se v bistvu službeno na različne načine ukvarjam s prostovoljnim delom, ja.

Poklicno delam že kr dolg, 17 let.

2. Kdaj ste se prvič srečali s prostovoljnim delom in kaj za vas sploh pomeni (prostovoljno delo)?

Aaa prvič je blo v času študija, k sm bla 5 let intenzivno vključena v prostovoljno delo z begunci in tujci. V bistvu se je spodbujalo opravljanje prostovoljnega dela s strani faxa, tko da sm pol se odločila, da bom prostovljka ...pa tut zdelo se mi je fajn, kej novga vidt pa spoznat, k bi mi mogoče pol tut kej prou pršlo.

Hmm, kaj pomen zame, ja men se zdi, da je fajn, tko nek izraz pomoči al pa solidarnosti, da ljudje vidjo, da je marsikdo še prpravljen pomagat ... pa tut prdobila sm, lahko bi rekla, da neprecenljive izkušnje. Spoznala sm tut nove prijatelje. Tko, da to pomen zame ja ...

3. Zakaj ste se odločili za študij socialne pedagogike?

Uff, tega je že kr dolg ... pač tko me je veselilo delo z ljudmi, še posebej z osebami s posebnimi potrebami. Hotla sm na nek način spoznat njihov svet, probleme, težave ... pač hotla sm jim na nek način pomagat.

4. Kaj vse ste pridobili s prostovoljnim delom, s kakšnimi težavami ste se srečevali in kako ste jih premagali?

Ja zdej js sm po moje pridobila neke izkušnje za delo z ljudmi, k recimo prej nism nikul delala z begunci, recimo sm mlajšim pomagala pr nalogah, velik sm se z njimi pogovarjala ... pa se mi zdi, da sm se tut nekej naučila, kako npr. do njih pristopit al pa delat z njimi. Spomnem se tut, da sm takrat ratała zelo empatična do drugih ljudi.

Aa, ne večjih težav nism mela, če je blo kej, sm sproti rešila, ni pa blo nekih problemov, to pa ne.

5. Ali so vam izkušnje s prostovoljnim delom pomagale pri študiju socialne pedagogike in ali vam pomagajo tudi sedaj pri strokovnem delu, kako?

Zdej konkretno, da bi prou določeno izkušnjo prenesla v sedanje delo, to ne. Sej sm se, npr. ko sm kej študirala, spomnla mogoče na kkšno situacijo k sm jo vidla, tko da na nek

način bi lahko rekla, da ja, mi je mau pomagalo. V bistvu mi je po moje pomagalo v smislu, da sm mela pol nov al pa širši pogled na življenje ... samo pol k pa enkrat začneš delat ti je pa vse novo al pa ne tok novo, mogoče bol tist občutek, da ti si zdej tm in se moraš znajdt, tko da ja, sej neki sm dobila, samo da bi se pa zdej spomnla »aha to sm pa takrat tko nardila in je delovalo, bom pa tut zdej«, to pa ne, ker je drugač, pač se moraš prilagajat.

6. Če se osredotočiva na vašo poklicno kariero in vas vprašam kdo ste, kako bi se opisali, definirali? Kaj vse vpliva na ta odgovor?

Uff, ja zdej js delam v šoli kot socialna pedagoginja ... to tut piše na mojih vratih ... zdej, če pa to povem tko, kokr js to doživljam, pol bi pa rekla vmesni člen, poslušalec, svetovalec. Jah na to vpliva v bistvu to, kar počnem al pa to, kako js vidm sebe in moje delo.

6.1 Kako pa bi to razložili nekomu, ki tega poklica ne pozna oz. ne pozna vašega dela v šoli?

Ja tko no, v bistvu bi povedala, kaj js delam, pač delam z učenci, učno pomoč, DSP, pol delam tut v razredih kkšne delavnice, vodm roditeljske sestanke, pogovore s starši, pol mam čez tut vpise, take zadeve ... aja tut papirologije je velik, pač delo v šolski svetovalni službi.

7. V kolikšni meri so vaše izkušnje s prostovoljnim delom vplivale na vašo strokovno oz. poklicno identiteto, na vašo predstavo kot strokovnjaka v prihodnosti?

Aam, ja ne vem, sej tko kokr sm že rekla, mau je vplivalo, ne pa zelo velik ... pač js sm kot prostovoljka delala z begunci in tujci in to mi je blo fajn, pač sm rada to delala, zato sm tut tko dolg to delala ... mogoče lahko rečem da sm se najdla na tem področju in tega pol nism menjala, npr. nikul nism mogla delat s starostniki al pa ne tok s starostniki, v bistvu sm vidla česa ne morm delat in pol se pač nism silila delat nekej, kar mi ni ležalo. Zdej takrat se še nism vidla, kako bo blo v prihodnosti, al pa nism velik pozornosti temu dala ... po moje lahko rečem, da mi je pomagalo v tej meri, da sm izostrila al pa izpilila osnovni občutek za ljudi.

8. Ali menite, da izkušnje s prostovoljnim delom pomembno vplivajo na oblikovanje strokovne identitete na področju socialne pedagogike?

Js tko mislm, da pač vsaka izkušnja »izvensistemskega« dela prou pride, da vidš, kaj se da in kaj obstaja, mislm, da to pomembno oblikuje človeka al pa profesionalca. To je tko, v bistvu vidš, kaj ti leži in kaj ne, pa se že s tem mau omejiš in oblikuješ sam sebe.

9. Ali ste s prostovoljnim delom pridobili izkušnje, ki jih kasneje s strokovnim delom niste/ne bi mogli? Katere? (npr. večje zaupanje otrok/uporabnikov...)

Ja js mislm, da sm ja. Zdej pač drugač je, če si prostovoljc al pa zaposlen ... js lahko rečem, k sm pač delala na takem področju, da sm izkusla tisto, kako bi rekla, pristno bližino ... pač js k sm bla pr beguncih, oni so rabl podporo pa pomoč pr raznih stvareh, tko da ja sm izkusla neko tisto pristno bližino med prostovoljcem in udeležencem.

9.1 Zakaj pa tega sedaj ne morete izkusiti?

Ja tko je, zdej sm zaposlena in mam določene omejitve, pač moram se držat enih pravil ... npr. če se kej tazga zgodi, kar sm dolžna povedat naprej al pa ukrepat, pol ne morm učencu obljubit, da bom tiho, pa tut učenci al pa na splošno vsi ljudje te drugač dojemajo, če si prosotovoljc kokr pa če predstavlaš neko institucijo ... so mogoče bol rezervirani, ker vejo, da predstavlaš nek sistem.

10. Kakšne razlike ste zaznali med prostovoljnim in strokovnim delom in kakšna je po vašem mnenju povezava (če sploh je) med prostovoljnim in strokovnim socialnopedagoškim delom?

Aaa, ja razlika je vsekakor v administrativnem delu, ker tega je, ko si zaposlen velik več, vsaj tle v šoli. Pa tut večja je odgovornost, ko si zaposlen maš neko profesionalno odgovornost in to te spremla vsak dan, pač moraš se držat vse predpisov, pravil ... ne vem tut dle časa si z učenci, sicer ne z enim ali pa z istimi, samo maš nek pregled, kaj se s kom dogaja, ker itak moraš sodelovat s starši, z učitelji, pač z vsemi in maš mogoče nek vpogled v učenčevo ozadje, v bistvu, ga moraš met, da vidš kaj lahko in kaj ne, da sploh vidš, kje je problem. Sej pač tko kokr sm že rekla, predstavlaš nek sistem, si vpet v neko institucijo in pol te tut tako dojemajo drugi.

Hmm, povezava, jah tko je, ne ... pač kokr sm rekla, da kot prostovolc neki pridobiš, zdej to ni nujno, da vsak dobi, ne. Js pač zase vem, kaj sm dobila, to neko širino pa izkušnjo za delo z ljudmi, k mi je dalo mau »okusa«, kaj sploh pomen delat z ljudmi. Kot prostovolc

vidš tok, kokr si sam prpravljen vidt, pač kokr sam sprobaš ... tko kokr sm js bla recimo bl na enem področju, pa sm sprobala samo to plat sm pač to dobila, kar sm. Zdej, da bi pa prou dubu neki, kar lahko konkretno preneseš, to bl težko ... sigurno pa je povezava v tem, da če si prostovolc med študijem pol vsaj mau vidš, kako naj bi to delo zgedalo, to, no, se mi zdi bistveno.

Hvala za odgovore.

Priloga 4: Kodiranje intervjuja 1

Intervju št. 1	Kode 1. reda	Kode 2. reda	Kategorije
<i>... delam kot socialna pedagoginja, se prau je to moj poklic, no. Dve leti sm zaposlena.</i>	dve leti dela kot socialna pedagoginja.	poklicno strokovno delo	Strokovno socialnopedagoško delo
<i>prvič sm se v bistvu med študijem ...</i>	prvo srečanje s prostovoljnim delom med študijem	začetek prostovoljnega dela	Prostovoljno delo
<i>... k nm je blo predlagano v bistvu, da je fajn no, d kej delamo ...</i>	s strani oddelka predlagano, da prostovoljno delajo	prostovoljno delo med študijem	
<i>... tko da neki časa sm pač, zato k sm sama tko želela, pol en čas smo mel tut »obvezno prostovoljno delo« ...</i>	prostovoljno delo, ki ga je sama želela prostovoljno delo kot študijska obveznost		

<i>... mislm men je blo fajn no, k mi je glih to zarad izkušenj sm si želela pridobit, sm želela vidt, kaj me bo čakalo, ne. Tko, da ja mislm mi je blo, sm z veseljem to delala.</i>	bilo ji je fajn	pozitiven odnos do prostovoljnega dela	
	želela je pridobiti izkušnje		
	z veseljem opravljala prostovoljno delo		
<i>V srednji šoli k sm bla, smo šli na obisk Mladinskega doma Malči Belič in mi je blo zlo všeč, no, tm k so povedali, kaj delajo, kako delajo, ne in takrat sm prvič slišala za študij socialne pedagogike in sm se pol tut odločila, no, za to.</i>	v srednji šoli obisk mladinskega doma	prvo srečanje s področjem socialne pedagogike	Študij socialne pedagogike
	bilo ji je všeč		
	izvedela kaj in kako delajo		
<i>Zdej za prostovoljca se mi zdi je tko, no, mislm dobiš nek približen vpogled ... odvisno, kaj delaš, no ...</i>	prostovoljec dobi nek približen vpogled v področje dela	pridobitev prostovoljca	Prostovoljno delo
	odvisno od tega, kaj delaš	različna področja prostovoljnega dela	
<i>Js sm večinoma</i>	prostovoljka v		

<i>recimo mela v Malči Belič, pač k sm bla, sm mela učno pomoč, potem z eno deklco sm delala v eni šoli, je blo bl tko druženje, no.</i>	mladinskem domu		
	učna pomoč		
	prostovoljka deklici		
	druženje		
<i>... če zdej povežem s svojim delom v vzgojnem zavodu k delam, ne, mislm, nism dobila konkretno tistih izkušenj kakšno je življenje v zavodu, ne ...</i>	povezava s sedanjim delom	prenos izkušenj prostovoljnega dela na sedanje strokovno delo	Povezava prostovoljnega dela s strokovnim socialnopedagoškim delom
	ni dobila konkretnih izkušenj za delo v zavodu		
<i>Ker tut ne jemljejo, prostovoljce večinoma, če jemljejo, jemljejo ne vem, da se z enim otrokom družijo al pa ne vem za učno pomoč. Nimaš pa se mi zdi te možnosti, da prou spoznaš to življenje ...</i>	prostovoljci v zavodu za učno pomoč in druženje	različna področja prostovoljnega dela	Prostovoljno delo
	prostovoljec nima možnosti spoznati poteka življenja v zavodu	slabost prostovoljnega dela	
<i>To je mogoče edin bl s prakso dobiš, ne ... vsaj približn</i>	življenje v zavodu lažje spoznaš preko prakse	študijska praksa	Študij socialne pedagogike

<i>vpogled, sam se mi zdi, da je tut premau prakse, bi, dle mogla trajat, da bi dobu bolši vpogled v to.</i>	s prakso dobiš približen vpogled v delo		
	premalo in prekratka praksa		
<i>... v bistvu niti ne, nism nč kej s kkšnimi težavami srečvala ...</i>	pri prostovoljnem delu ni imela težav	težave pri prostovoljnem delu	
<i>... se vidi to kulku so teorije in prakse sfaljene, no, da mislm, pač, da kar v teoriji govoriš, da je čist neki družga praksa ...</i>	s prostovoljnim delom vidiš nepovezanost teorije in prakse	pridobitev prostovoljca	Prostovoljno delo
<i>... nek približen občutek sm mela, kaj se recimo v kkšnem zavodu dogaja, ne, ampak, dejansko s čimer se ti srečuješ takrat k stopiš v to delovno razmerje, je pa tko čist neki drugega, ne ...</i>	imela je približen občutek, kaj se v zavodu dogaja		
	ko si v delovnem razmerju, je popolnoma drugače	razlika med zaposlenim in prostovoljcem	Razlika med prostovoljnim in strokovnim socialnopedagoškim delom
<i>... mogoče neki malega ja, no,</i>	izkušnje prostovoljnega dela v	pridobitev prostovoljca	Prostovoljno delo

<i>ampak bi tut to prostovoljno delo mogoče moglo bit drugač zastavleno al pa bi študentom</i>	manjši meri pomagajo pri strokovnem delu	pomoč izkušenj prostovoljnega dela pri strokovnem delu	Povezava prostovoljnega dela s strokovnim socialnopedagoškim delom
<i>mogle bit dane mau drugačne možnosti, da sodelujejo tm</i>	prostovoljno delo bi moralo biti drugače zastavljeno	organizacija prostovoljnega dela	Prostovoljno delo
<i>zravn ...</i>	študentje bi morali imeti možnost sodelovanja	participacija študentov	Študij socialne pedagogike
<i>Js rečem vzgojitelca.</i>	opredeli se za vzgojiteljico		
<i>... js sm nekako druga mama tem otrokom, ne, ker v bistvu z njimi delamo, stvari k naj bi jih doma delali, torej se učijo, ne vem, vsakodnevnih opravil, jim pomagamo pr domačih nalogah, pr pomembnih odločitvah jim svetujemo, v glavnem pač take zadeve, no, k se v družini dogajajo, se tut pr ns dela.</i>	definicijo vzgojiteljice razloži s pojmom druge mame	opredelitev poklicne identitete	Strokovna identiteta
	z otroki dela stvari, ki naj bi jih delali doma	delovno področje socialnih pedagogov	Strokovno socialnopedagoško delo
<i>Na to čist vpliva</i>	na definicijo njenega		Strokovna identiteta

<i>narava mojega dela, to kar js tm počnem, moje zadolžitve, to, to je tisto, kar me v bistvu opredeli.</i>	poklica vpliva narava njenega dela	vplivi na opredelitev poklicne identitete	
<i>... ma niti ne. Veš kako ti bom povedala, js sm vmes med študijem tut mela mau tko krizo, ne.</i>	prostovoljno delo ni vplivalo na njeno predstavo o sebi v prihodnosti		
	med študijem je imela krizo	študij	Študij socialne pedagogike
<i>... sm sprobavala ne vem, en mesec sm bla takrat v tretjem letniku v Malči Belič, potem sm šla pa čist na drugo področje prakso delat, sm bla pa na kadrovski, ne, in sm hotla še to sprobat ...</i>	preizkušala je različna področja	preizkušanje različnih področij socialnopedagoškega prostovoljnega dela	Prostovoljno delo
	prostovoljka v mladinskem domu	različna področja prostovoljnega dela	
	praksa na kadrovskem področju	študijska praksa	Študij socialne pedagogike
<i>sm mela mau strahov, ne, k sm vedla sm pač, da tle maš tut dost opravka z agresivnimi otroki, da je mrskej, no, sm se prestrašla in nism</i>	imela je strahove	doživljanje področja dela socialnih pedagogov v preteklosti	
	delo z agresivnimi otroki	delovno področje socialnih pedagogov	
	ni vedela ali bo delu kos	doživljanje področja dela socialnih	Študij socialne pedagogike

<i>vedla al bom kos temu, ne.</i>		pedagogov v preteklosti	
<i>... pol dejansko k sm začela delat tu v Planini, sm vidla, da pač je to, to, no ... da mi leži, in da mam rada ta poklic.</i>	začetek dela v vzgojnem zavodu	začetek poklicne poti	Strokovno socialnopedagoško delo
	potrditev	začetek poklicne poti	
		doživljanje področja dela socialnih pedagogov v sedanjosti	
ima rada poklic	doživljanje področja dela socialnih pedagogov v sedanjosti		
<i>... js mislm absolutno vpliva, ne, ampak pomemben faktor se mi zdi tut tlele, ne, koliko različnih področij si ti sprobu ...</i>	vpliv izkušenj s prostovoljnim delom na oblikovanje strokovne identitete	vplivi na opredelitev poklicne identitete	Strokovna identiteta
	pomemben dejavnik poznavanje in izkušnje z različnih področij	vpliv prostovoljnega dela na strokovno delo	Povezava prostovoljnega dela s strokovnim socialnopedagoškim delom
<i>... tko da se mi zdi, da je to no pač pomembno, da mogoče sprobaš različna področja, da pol lahko šele rečeš »ja zdej za tole sm</i>	preizkušanje različnih področij te pripelje do potrditve	doživljanje področja dela socialnih pedagogov v sedanjosti	Strokovno socialnopedagoško delo
		vpliv prostovoljnega dela na strokovno delo	Povezava prostovoljnega dela s strokovnim socialnopedagoškim

<i>pa zihra.</i>			delom
<i>... mislm stoprocentno se strinjam s tem, no, da je drugače, tut mulci drugač dojemajo.</i>	ko si prostovoljec, je drugače		
<i>Drgač dojemajo no osebe k pridejo od zuni, k vejo, d pač ne delajo tam.</i>	otroci drugače dojemajo prostovoljce in zunanje osebe		
<i>Zato, ker mi smo podvrženi tut, ne vem, določenim pravilom, določenih stvari se moramo držat, smo vpeti, ne, v to ...</i>	zaposleni so podvrženi določenim pravilom		
	vpetost v institucijo		
<i>tisti k pridejo od zuni, ne vem, niti se mogoče ne zavedajo vsega tega notranjega dogajanja, so bolj tko bom rekla sproščeni, bl odprti, no, niso obremenjeni z določenimi stvarmi in zarad</i>	zunanji ljudje so bolj odprti in sproščeni, ker se ne zavedajo vsega notranjega dogajanja	razlika med zaposlenim in prostovoljcem	Razlika med prostovoljnim in strokovnim socialnopedagoškim delom
	otroci drugače dojemajo prostovoljce in zunanje osebe		

<i>tega jih tut, no, se mi zdi, da otroci drugač dojemajo.</i>			
<i>... bližina je mejčkn varljiva, ne, zato k pač otroci misljo, ja nekdo nov je, nekdo k nam ne bo zdej ukazoval, k nam ne bo tle težil, ne, in ga zato sprejmejo ...</i>	otroci menijo, da jim prostovoljci in zunanje osebe ne bodo ukazovali		
	bližina je varljiva		
<i>... čim bi šou ti v ta odnos, da moraš otrokom neki prepovedat, da mu moraš pač tm »igrat« mamu, očeta, vzgojitelja, bi se ta odnos hitr spremenil, ne, mislm ne bi blo to več, ooo kje je moja prostovoljka, ne, ampak bi blo pejt u ... ne, tko da je od tega odvisno, ne.</i>	ko se znajdeš v vlogi, da je potrebno otroku nekaj prepovedati, se odnos spremeni		
	odnos otrok do prostovoljca je odvisen od prostovoljčevega dela in ravnanj	značilnosti prostovoljnega dela	Prostovoljno delo
<i>... razlike, sej pravm predvsem to, da amm</i>	strokovni delavci imajo širši vpogled v delovanje institucije		

<i>strokovni delavci definitivno majo širši vpogled v delovanje institucije, v to, kaj se tm dogaja, aa s strokovnim delom se šele začne tiste taprave izkušnje js mislm, da dobivat ...</i>	s strokovnim delom se pridobivanje pravih izkušenj šele začne	razlika med zaposlenim in prostovoljcem	Razlika med prostovoljnim in strokovnim socialnopedagoškim delom
<i>... prostovoljci so tm tut ne vem urco, dve recimo na dan in otroci tut mogoče kej povejo, zarad tega, ker se morjo nekomu izpovedat, mau pojambnat ...</i>	prostovoljci so z otrokom uro ali dve	razlika med zaposlenim in prostovoljcem	
		značilnosti prostovoljnega dela	
	otroci se izpovejo prostovoljcem, ker se nekomu pač morajo	značilnosti prostovoljnega dela	Prostovoljno delo
<i>... js vem recimo k sm bla prostovoljka, ko so se mi zdele kkšne stvari: joj</i>	kot prostovoljki so se ji otroci smilili	značilnosti prostovoljnega dela	
<i>so se mi zdele kkšne stvari: joj</i>	ni razumela ravnanja vzgojiteljev		
<i>kok so bogi, pa so se mi smilili, kako se vzgojitli npr. do</i>	sedaj kot vzgojiteljica vidi, da otrokom ni hudega,	razlika med zaposlenim in prostovoljcem	Razlika med prostovoljnim in strokovnim

<i>njih obnašajo, ampak zdej k sm pa dejansko v koži vzgojitla, pa vidm pač, da otroc dost manipulirajo, in da jim ni tko grozn, kokr se oni hočjo vsem smilt ...</i>	in želijo le-ti pogosto manipulirati		socialnopedagoškim delom
<i>Hmm, povezave ... aa, to, da sej mislm, da sm že prej omenla, no, da dobiš predvsem nek okviren vpogled v delovanje institucije,</i>	kot prostovoljec dobiš okviren vpogled v delovanje institucije	pridobitev prostovoljca	Prostovoljno delo
		razlika med zaposlenim in prostovoljcem	Razlika med prostovoljnim in strokovnim socialnopedagoškim delom
<i>v to, kaj nek, kaj ta poklic predstavlja, no, tut k ti vzgojitelj pove recimo, kaj dela, ti mau opiše, mau sam vidš, kaj dela z otroki, ne, kot opazovalec, ne.</i>	kot prostovoljec dobiš vpogled v to, kaj poklic socialnega pedagoga predstavlja	pridobitev prostovoljca	Prostovoljno delo
	vzgojitelj opiše in razloži svoje delo prostovoljcu		
	prostovoljec sam opazi in vidi, kaj dela vzgojitelj		
<i>V bistvu tle neke smernice dobiš, no, zato se mi zdi pomembno.</i>	prostovoljec dobi neke smernice		

... men se zdi težko, če nisi dlje časa tm, in ker se ti tut z mulci na nek način mau povežeš, no, z drugimi očmi gledaš na njih kt, če dejansko tm delaš, ne, in tut na institucijo se mi zdi, da drgač gledaš kot, če delaš prou tm ...	prostovoljec težko pridobi, kaj več, ker ni dovolj časa z otroki		
	povezava prostovoljca z otrokom		
	prostovoljec z drugimi očmi gleda na otroke	razlika med zaposlenim in prostovoljcem	Razlika med prostovoljnim in strokovnim socialnopedagoškim delom
	prostovoljec z drugimi očmi gleda na institucijo kot zaposleni		
... zdej nek približen, ampak res približen vpogled dobiš, no, ampak je pa čist drgač, no, ko dejansko delaš nekje.	prostovoljec dobi približen vpogled v strokovno delo	pridobitev prostovoljca	Prostovoljno delo
	popolnoma drugače je, ko si zaposlen	razlika med zaposlenim in prostovoljcem	Razlika med prostovoljnim in strokovnim socialnopedagoškim delom

Priloga 5: Kodiranje intervjuja 2

Intervju št. 2	Kode 1. reda	Kode 2. reda	Kategorije
... se pa s prostovoljnim delom ukvarjam na drugačen način ... se v bistvu službeno na	prostovoljno delo je eno izmed področij njenega dela v službi	poklicno strokovno delo	Strokovno socialnopedagoško delo
	17 let dela kot socialna pedagoginja		

<i>različne načine ukvarjam s prostovoljnim delom ... Poklicno delam že kr dolg, 17 let.</i>			
<i>... prvič je blo v času študija, k sm bla 5 let intenzivno vključena v prostovoljno delo z begunci in tujci.</i>	prvo srečanje s prostovoljnim delom med študijem	začetek prostovoljnega dela	Prostovoljno delo
	5 let prostovoljka	trajanje prostovoljnega dela	
	delo z begunci in tujci	področje prostovoljnega dela	
<i>V bistvu se je spodbujalo opravljanje prostovoljnega dela s strani faxa, tko da sm pol se odločila, da bom prostovljka ...pa tut zdelo se mi je fajn, kej novga vidt pa spoznat, k bi mi mogoče pol tut kej prou pršlo.</i>	usmeritev v prostovoljno delo s strani fakultete	prostovoljno delo med študijem	
	želela videti in spoznati nekaj novega		
	koristnost izkušenj		
<i>... kaj pomen zame, ja men se zdi, da je fajn, tko nek izraz pomoči al pa solidarnosti, da ljudje vidjo, da je marsikdo še prpravljen pomagat ...</i>	prostovoljno delo je izraz pomoči, solidarnosti	razumevanje prostovoljnega dela	
	pridobila neprecenljive izkušnje	pridobitev prostovoljca	
	spoznala nove prijatelje		

<i>pa tu pridobila sm, lahko bi rekla, da neprecenljive izkušnje. Spoznala sm tu nove prijatelje.</i>			
<i>... pač tko me je veselilo delo z ljudmi, še posebej z osebami s posebnimi potrebami. Hotla sm na nek način spoznat njihov svet, probleme, težave ... pač hotla sm jim na nek način pomagat.</i>	veseli jo delo z ljudmi	delovno področje socialnih pedagogov	Strokovno socialnopedagoško delo
	delo z osebami s posebnimi potrebami		
<i>... js sm po moje pridobila neke izkušnje za delo z ljudmi, k recimo prej nism nikul delala z begunci, recimo sm mlajšim pomagala pr nalogah, velik sm se z njimi pogovarjala ... pa se mi zdi, da sm se tu nekej naučila, kako npr. do njih pristopit al pa delat z njimi. Spomnem se tu, da sm takrat ratala zelo empatična do drugih ljudi.</i>	želela spoznati njihov svet in jim pomagati		
	pridobila izkušnje za delo z ljudmi	pridobitev prostovoljca	Prostovoljno delo
	prostovoljka beguncem	različna področja prostovoljnega dela	
	učna pomoč		
	druženje, pogovor		
	naučila pristopati do ljudi	pridobitev prostovoljca	
postala bolj empatična			

<i>... ne večjih težav nisim mela, če je blo kej, sm sproti rešila.</i>	pri prostovoljnem delu ni imela težav	težave pri prostovoljnem delu	
<i>Zdej konkretno, da bi prou določeno izkušnjo prenesla v sedanje delo, to ne. Sej sm se, npr. ko sm kej študirala, spomnla mogoče na kkšno situacijo k sm jo vidla, tko da na nek način bi lahko rekla, da ja, mi je mau pomagalo. V bistvu mi je po moje pomagalo v smislu, da sm mela pol nov al pa širši pogled na življenje ...</i>	konkretnih izkušenj prostovoljnega dela ni prenesla v sedanje delo	pomoč izkušenj prostovoljnega dela pri strokovnem delu	Povezava prostovoljnega dela s strokovnim socialnopedagoškim delom
	med študijem se je spomnila na situacije iz prostovoljnega dela	prenos izkušenj prostovoljnega dela v študij	Študij socialne pedagogike
	pridobila je nov, širši pogled na življenje	pridobitev prostovoljca	Prostovoljno delo
<i>... samo pol k pa enkrat začneš delat ti je pa vse novo al pa ne tok novo, mogoče bol tist občutek, da ti si zdej tm in se moraš znajdt ...</i>	ko se zaposliš, si v novem okolju in imaš občutek, da se moraš znajti, kakor znaš	začetek poklicne poti	Strokovno socialnopedagoško delo
<i>tko da ja, sej neki sm dobila, samo da bi se pa zdej spomnla »aha to sm pa takrat tko nardila in je delovalo, bom pa tut</i>	nekaj je pridobila	pridobitev prostovoljca	Prostovoljno delo
	konkretnih ravnanj iz prostovoljnega dela ni prenesla v strokovno delo	prenos izkušenj prostovoljnega dela v sedanje strokovno delo	Povezava prostovoljnega dela s strokovnim socialnopedagoškim

<i>zdej«, to pa ne, ker je drugač, pač se moraš prilagajat.</i>	potrebno se je prilagajati		delom
<i>js delam v šoli kot socialna pedagoginja ... to tut piše na mojih vratih ...</i>	delo kot socialna pedagoginja, kar je njen naziv	opredelitev poklicne identitete	Strokovna identiteta
<i>... če pa to povem tko, kokr js to doživljam, pol bi pa rekla vmesni člen, poslušalec, svetovalec.</i>	opredeli se za vmesni člen, poslušalca in svetovalca		
<i>... na to vpliva v bistvu to, kar počnem al pa to, kako js vidm sebe in moje delo.</i>	na njeno definicijo poklica vplivata njeno delo in pogled na sebe	vplivi na opredelitev poklicne identitete	
<i>... v bistvu bi povedala, kaj js delam, pač delam z učenci, učno pomoč, DSP, pol delam tut v razredih kkšne delavnice, vodm roditeljske sestanke, pogovore s starši, pol mam čez tut vpise, take zadeve ... aja tut papirologije je velik, pač delo v šolski svetovalni službi.</i>	svoje delo razloži z delom šolske svetovalne delavke	delovno področje socialnih pedagogov	Strokovno socialnopedagoško delo
<i>... pač js sm kot prostovoljka delala z begunci in tujci in to</i>	prostovoljno delo z begunci in tujci	področje prostovoljnega dela	Prostovoljno delo

<i>mi je blo fajn, pač sm rada to delala, zato sm tut tko dolg to delala ... mogoče lahko rečem da sm se najdla na tem področju in tega pol nism menjala ... v bistvu sm vidla česa ne morm delat in pol se pač nism silila delat nekej, kar mi ni ležalo.</i>	prostovoljno delo ji je bilo všeč	pozitiven odnos do prostovoljnega dela	
	našla se je na tem področju		
	videla je, česa ne zmore, zato takšnih stvari ni počela	pridobitev prostovoljca	
<i>Zdej takrat se še nism vidla, kako bo blo v prihodnosti, al pa nism velik pozornosti temu dala ... po moje lahko rečem, da mi je pomagalo v tej meri, da sm izostrila al pa izpilila osnovni občutek za ljudi.</i>	med študijem se še ni videla v prihodnosti	študij	Študij socialne pedagogike
	temu ni namenjala pozornosti		
<i>Js tko mislm, da pač vsaka izkušnja »izvensistemskega« dela prou pride, da vidiš, kaj se da in kaj obstaja, mislm, da to pomembno oblikuje človeka al pa profesionalca. To je tko, v bistvu vidiš, kaj</i>	izostrila je občutek za ljudi	pridobitev prostovoljca	Prostovoljno delo
	vsaka izkušnja »izvensistemskega« dela pride prav		
	vidiš, kaj se da delati in kaj obstaja	to oblikuje človeka in profesionalca	oblikovanje poklicne identitete
vidiš kaj ti leži in kaj ne			
sam sebe omejiš in se			

<i>ti leži in kaj ne, pa se že s tem mau omejiš in oblikuješ sam sebe.</i>	oblikuješ		
<i>Ja js mislm, da sm ja. Zdej pač drugač je, če si prostovoljc al pa zaposlen ... js lahko rečem, k sm pač delala na takem področju, da sm izkusla tisto, kako bi rekla, pristno bližino ... pač js k sm bla pr beguncih, oni so rabl podporo pa pomoč pr raznih stvareh, tko da ja sm izkusla neko tisto pristno bližino med prostovoljcem in udeležencem.</i>	s prostovoljnim delom pridobila izkušnje, ki jih s strokovnim delom ne more	pridobitev prostovoljca	Prostovoljno delo
	ko si prostovoljec, je drugače	razlika med zaposlenim in prostovoljcem	Razlika med prostovoljnim in strokovnim socialnopedagoškim delom
	delo na primernem področju ti ponudi izkustvo pristne bližine	pridobitev prostovoljca	Prostovoljno delo
	prostovoljno delo z begunci in nudenje podpore, pomoči	področje prostovoljnega dela	
<i>Ja tko je, zdej sm zaposlena in mam določene omejitve, pač moram se držat enih pravil ...</i>	zaposleni so podvrženi pravilom, omejitvam	razlika med zaposlenim in prostovoljcem	Razlika med prostovoljnim in strokovnim socialnopedagoškim delom
<i>... pa na splošno vsi ljudje te drugač dojemajo, če si prosotovoljc kokr pa če predstavlaš neko institucijo ... so mogoče bol rezervirani, ker vejo,</i>	ljudje prostovoljce drugače dojemajo		
	ko si zaposlen, predstavlaš neko institucijo, sistem		
	ljudje so bolj previdni pri ljudeh, ki predstavljajo neko		

<i>da predstavljaš nek sistem.</i>	institucijo ali sistem		
<i>... razlika je vsekakor v administrativnem delu, ker tega je, ko si zaposlen velik več, vsaj tle v šoli. Pa tut večja je odgovornost, ko si zaposlen maš neko profesionalno odgovornost in to te spremla vsak dan, pač moraš se držat vse predpisov, pravil ...</i>	zaposleni imajo več administrativnega dela		
	zaposleni imajo večjo profesionalno odgovornost		
	zaposleni se morajo držati pravil in zakonov		
<i>... ne vem tut dle časa si z učenci, sicer ne z enim ali pa z istimi, samo maš nek pregled, kaj se s kom dogaja, ker itak moraš sodelovat s starši, z učitelji, pač z vsemi in maš mogoče nek vpogled v učenčevo ozadje ...</i>	zaposleni so več časa (vsak dan) z učenci		
	sodelovanje s starši, učitelji		
	imaš vpogled v učenčevo ozadje		
<i>Sej pač tko kokr sm že rekla, predstavljaš nek sistem, si vpet v neko institucijo in pol te tut tako dojemajo drugi.</i>	ko si zaposlen, predstavljaš nek sistem in si vpet v institucijo		
	drugi te dojemajo kot del sistema		
<i>... povezava, jah tko je, ne ... pač kokr sm</i>	prostovoljec s prostovoljnim delom	pridobitev prostovoljca	Prostovoljno delo

<i>rekla, da kot prostovolc neki pridobiš, zdej to ni nujno, da vsak dobi, ne. Js pač zase vem, kaj sm dobila, to neko širino pa izkušnjo za delo z ljudmi, k mi je dalo mau »okusa«, kaj sploh pomen delat z ljudmi.</i>	nekaj pridobi		
	pridobila je širino v mišljenju in izkušnjo dela z ljudmi		
<i>Kot prostovolc vidš tok, kokr si sam prpravljen vidt, pač kokr sam sprobaš ... tko kokr sm js bla recimo bl na enem področju, pa sm sprobala samo to plat sm pač to dobila, kar sm. Zdej, da bi pa prou dubu neki, kar lahko konkretno preneseš, to bl težko ...</i>	prostovoljec pridobi in vidi toliko, kolikor preizkusi		
	preizkusila je eno področje in pridobila vpogled vanj		
	konkretna ravnanja težko pridobiš		
<i>... sigurno pa je povezava v tem, da če si prostovolc med študijem pol vsaj mau vidš, kako naj bi to delo zgledalo, to, no, se mi zdi bistveno.</i>	če si prostovoljec med študijem, malo vidiš, kako naj bi zgledalo socialnopedagoško delo	prostovoljno delo med študijem	